

മഴമംഗലഭാണം

സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നു
കവിയൂർ രാമൻ നമ്പ്യാർ
മലയാളത്തിൽ
തർജ്ജിമചെയ്തതു

മഴമംഗലഭാണം. ൧

41

സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നു
കുവിയൂർ രാമൻ നമ്പ്യാർ
മലയാളത്തിൽ തർജ്ജിമ ചെയ്തതു.

(കോളി - ൧൦൦൦)

തൃശ്ശിവപേരൂർ

“കേരളകല്പദ്രുമം” അച്ചുക്കുട്ടത്തിൽ അച്ചടിച്ചത.

പ്രസംഗം.

All rights reserved.

വിദ്യ രാജാണ.

മഴമംഗലഭാണം.

സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നു
കവിയൂർ രാമൻ നമ്പ്യാർ
മലയാളത്തിൽ
തർജ്ജിമചെയ്തതു

തൃശ്ശിവപേരൂർ

“കേരളകുറ്റുമാ” അച്ചടക്കത്തിൽ അച്ചടിച്ചത.

൧൦൩൭ ഘ.

All rights reserved.

വില ൪ അണ്.

അവതാരിക.

സമസകലവികലശിരോമണിയായ 'മഴമംഗലത്തു' നന്മുതിയായ ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ട സംസ്കൃതഭാണം നാടകസമ്പ്രദായത്തിൽ അഭിനയിക്കത്തക്കവണ്ണം മലയാളത്തിൽ തർജ്ജിമചെയ്യേണമെന്നു പല സ്നേഹിതന്മാരും നിബ്ബന്ധിക്കയാൽ വിടഭിന്നങ്ങളായ പാത്രങ്ങളേയും മംഗത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിച്ചു ഞാൻ ഒരുവിധം തർജ്ജിമചെയ്തു.

ഇങ്ങിനെ ആയാൽ ഭാണത്തിനു വൈലക്ഷണ്യം ഭവിക്കുമെന്നുള്ളതു നിസ്സംശയമാണെന്നു എങ്കിലും അഭിനയസൗകര്യത്തിനുമത്രം ചേണ്ടി ഇപ്രകാരം ചെയ്തതാണ്. അതിനാൽ ഇതിൽ അഭിജ്ഞാനാഭായിട്ടുള്ളവയ്ക്കു വൈരാഗ്യം തോന്നുകയില്ലെന്ന വിശ്വസിക്കുന്നു.

ഇനി വേണമെങ്കിൽ സന്ധ്യതരീതിയിൽ ആക്കുന്നതിനും പ്രയാസമില്ലല്ലോ. ചില സ്ഥലങ്ങളിൽ പാഠഭേദങ്ങളും കളഭങ്ങളും.

ഇതു തർജ്ജിമചെയ്യുന്നതിൽ ഇനിക്കു ഏറ്റവും സഹായിച്ചിരിക്കുന്ന ദോഷജ്ഞാചിന്താമണിയായ ബ്രഹ്മശ്രീ "പഴനെല്ലിപ്പുറത്തുതയ്ക്കാട്ടു" നാരായണൻ മുസ്സതു അദ്ദേഹത്തിങ്കൽ ഈ പുസ്തകം സവിനയം സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഈ പുസ്തകം അച്ചടിപ്പിക്കുന്നതിലേക്കായി ദ്രവ്യസഹായം ചെയ്തിട്ടുള്ള കാവിൽപുഷ്പോത്തനാരായണൻ നമ്പ്യാശ്ശൻ അപരകളെക്കുറിച്ചു ഞാൻ ഏറ്റവും കൃതജ്ഞനായിരിക്കുന്നു.

തൃശ്ശിവപേരൂർ }
 മറാഠവ മിനം മൗ-൦൦൯- } പരിഭാഷാകർത്താവ്-

മഴമംഗലഭാണം.

—o—o—o—

ഭരമഃ ശ്രീ ഗണപതയെ നമഃ

അ വി ഫ്ല മ സ്ത.

—————

* ശ്രീ ധാതൃകോപമതിൽ കലേശമകുടൻതാൻകവിടുനേരമ
ചൂഡാചന്ദ്രമരീചികൊണ്ടുളുവാംയാതൊന്നുവാട്ടനുതേ
ഇങ്ങേറ്റംമഹിഷാസുരൻതലതകൽടീടാൻകരുത്തൊരായും
കൂട്ടുന്നശ്ശിമിജാപദാബ്ജഗുളംപാലിക്കണംനിങ്ങളേ (എ)
(നാദിയുടെ അവസാനത്തിൽ സൂത്രധാരൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)
സൂത്രധാരൻ.

* ജാത്രാ യാതൊന്നുലോകേമുനികൾസമ
സമാംവസ്തുവെന്നോതിടുന്ന
പ്രീത്യായത്സേവയിൽപ്രഥിതപരമചി
ദാനദാശ്വതികുമാരം
പാത്താൽയാതൊന്നുപൊന്നാമലയൊടെ
തുക ചാനദ്ര കാന്താജനത്താൽ
സാദ്ധ്യംസാക്ഷാത്ജയിക്കുന്നിതുജഗതി
പുകൾന്നിടുമക്കാമമേററം (൨)

അത്രതന്നെയുചല്ല,

* ഉജ്ജ്വലനഭരത്താൽമന്ദമന്ദാനടക്കം
തരുന്നികളുടെയാസംതാൻജയിക്കുന്നുപാരം
പരിചിന്നൊടതിലല്ലോപാതമുണ്ടുജയിക്ക
ന്നമിയൊരുമലർബാണൻകേളിയെച്ചെല്ലിടുന്നു (൩)

വളരെ വിസ്തരിച്ചിട്ടാവശ്യമില്ല. (അല്ല അടുത്തുവന്നു തൊഴു
തുകൊണ്ടു) അല്ലയോ അല്ലയോ!! പരിന്നാലു ലോകങ്ങളി
ലും വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്ന ആത്മയുക്തമായ ചരിത്രത്തോടുകൂടിയ
വനം കമിന്നു വില്ലിന്മേൽ തൊടുകപ്പെട്ട പുഷ്പവാണങ്ങളെ

ക്കൊണ്ടു സകല ജനങ്ങളുടേയും ധൈര്യസാരത്തെ കളയുന്ന വരും ശ്രീചരമേശ്വരന്റെ ശരീരാലിൽ പാവുതിയാകുന്ന ജയധ്വജത്തെ നാട്ടിയവരും ആയുള്ള ഭഗവാൻ കാമദേവന്റെ യാത്രാസമയത്തിൽ കൂടി വന്നവരും എല്ലാ ശാസ്ത്രസാരങ്ങളേയും അറിയുന്നവരുമായ സഭാവാസികളേ ! ഞാൻ ഈ അറിയിച്ചു കൊള്ളുന്നതിനെ ഭവാനാർ കേട്ടാലും.

നീണ്ടുരുണ്ടു തടിച്ചിരിക്കുന്ന ഭുജദണ്ഡത്തിലുള്ള വാളിനെ കാണുമ്പോൾ തന്നെ ഉണ്ടാകുന്ന ഭയം മേതുവായിട്ടു പാദങ്ങളിൽ വന്നു പതിക്കുന്ന ശത്രുരാജാക്കന്മാരുടെ കീഴടങ്ങലിൽ പതിച്ചിരിക്കുന്ന മണിഗണങ്ങളാകുന്ന നക്ഷത്രസമൂഹങ്ങളെക്കൊണ്ടു ശോഭിച്ചിരിക്കുന്ന നഖചന്ദ്രമണ്ഡലങ്ങളോടു കൂടിയവരും എല്ലാ സുന്ദരിമാരുടേയും മനസ്സാകുന്ന കണ്ണാടിയിൽ പ്രതിബിംബിച്ചിരിക്കുന്ന അതി സുന്ദരമായ രൂപത്തോടു കൂടിയവരും നീതിശാസ്ത്രമാകുന്ന ചാണക്കല്ലിനേൽ ഉൾക്കൊള്ളുകൊണ്ടു ഏറാവും നിശിതയായ ബുദ്ധിയിൽ സ്ഥിരപ്പെട്ട കൃത്യാകൃത്യങ്ങളോടു കൂടിയവരും സംഗീതസാഹിത്യങ്ങളിൽ അതി നിപുണരും ന്യായാജ്ഞിതങ്ങളായ ദ്രവ്യങ്ങളുടെ ദാനത്തിന്നു വിചയമാക്കി ചെയ്യപ്പെട്ട കവിജന കാമധേനുക്കളുടെ മുഖങ്ങളിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ട യശസ്സാകുന്ന പയോമുഖികൊണ്ടു ലോകമെല്ലാം നിറച്ചവരും കണ്ഠമധ്യമധ്യമായ “രാജരാജൻ” എന്നു പേരോടുകൂടിയ മാടമഹാരാജന്റെ നിയോഗത്താൽ, എല്ലാജ്യേഷ്ഠ തന്റെ ചരണാർവിന്ദങ്ങളുടെ ആരാധനത്തിൽ താല്പര്യത്തോടുകൂടി ജനങ്ങൾക്കു കല്പപതയെപ്പോലെ ഉള്ളവളായും വലയായ നിവാസിനിനായും ശ്രീചരമേശ്വരന്റെ വാമാംഗത്തിന്നു അലങ്കാരഭൂതയായും ശിവകാമസുന്ദരിയായുമുള്ള ശ്രീകാമാക്ഷിയുടെ കടാക്ഷമാകുന്ന കഴലിൽ കൂടി ഭൃഷി വരുന്ന കൃപയാകുന്ന അമൃതനെക്കൊണ്ടു എല്ലാജ്യേഷ്ഠം നന്ദിക്കുകകൊണ്ടു ഉല്പസിച്ചിരിക്കുന്ന കവിതാവൃക്ഷത്തോടുകൂടിയ ഒരു കവിയാൽ ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ട ഒരു ഭാണം ഇന്നു ഞാൻ ഇവിടെ അഭിനയിപ്പാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. അതിനാൽ ദയാലുക്കായ ഭവാനാർ അതിൽ അംഗീകാരമായിരിക്കണമെന്ന അപേക്ഷിക്കുന്നു.

(അണിയറയിൽ)

* വിടരുമേയമാവിൻപൂമണംചേർത്തുമെല്ലാ
യിടവുമിഹവിനോഗിപ്രാതചിത്തംമരിച്ചും
ചടുലമയവാതംകൊണ്ടുമോശ്വാപ്രഭാസം

വടിവൊടുവിലസുന്ദരപാമിപ്പോൾവസന്തം (൪)

സുത്രധാരൻ—(കേട്ടതായി നദിച്ചിട്ട) ഓഃ വിജ്ഞാപന കഴി
ഞ്ഞ ഉടൻതന്നെഉചിതജ്ഞയായ വല്ലഭ വസന്തത്തെ വഴ്ത്തി
ക്കുന്നു. അല്ലയോ പ്രിയതമേ! വിരഹിണനങ്ങളുടെ അന്തരക
നായ വസന്തം തുടങ്ങിക്കഴിഞ്ഞു. അപ്രകാരം തന്നെ.

* മടുമലർശരപരിതാപമ

തുടയൊരുമിഹുനങ്ങളേമുദാതമ്മിൽ

വിടനതൃപ്തോൽകൂട്ടിച്ചേ

ത്തിടുമീമധുമാസമിന്നവളരുന്ന

(൫)

(പോയി)

(പ്രസ്താവനകഴിഞ്ഞു)

—o—

(അനന്തരം വിടൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)

വിടൻ— (തന്നെ നോക്കിട്ട)

* ചായംകേറിപ്പരംനേഞ്ഞൊരുവസനമതുംപൊന്നമഞ്ഞാണതും
മ്മായംനൽകരുമതേച്ചമയുവതിമനോഹാരിയാമീയുമസ്സം നി
കൽപ്പിത്തുത്തുണ്ടൊൻകെട്ടിയവടിയുമോചേരുമെൻചാരുരൂപ
ശ്രീയക്കുറുപ്പനേയുനിയതമപഥസിച്ഛിടവാൻപോരുമല്ലൊ ന
(ദിക്കുകാള നോക്കിട്ട) ഓഃ- ഈ പ്രഭാതസമയം വളരെ മമ
ണിയമായിരിക്കുന്നു. ഏതെന്നാൽ,

* ആമോദനമിനിക്കുപാമമുളവാക്കിക്കൊണ്ടുഭാസാനിതാ
സാമോദനകരയേറിയങ്ങുദയശൈലത്തിനു കരഞ്ഞട്ടതിൽ
കാമംമാലൊടു കല്പതുപ്രിശയെക്കൂട്ടാൽനയിച്ചിപ്പൊളി
ശ്രീമൽകോകകലസുഖാൽവിടകളൊത്തേററമമിക്കുന്നുതേ(൭)
അത്ര തന്നെയുമല്ല,

* കണ്ണേകണ്ണാടിതന്നിൽവെതകണവർകൊ

ടുത്തുള്ളദന്തവ്രണത്തെ

കണ്ടിട്ടുനോംഗമോത്തങ്ങിളകിനപുളകം

പൂണ്ടുപൂമേനിയോടും

കണ്ടിട്ടുനാണ്ടുവെണ്ണങ്ങളെവളയിൽ

മുറുക്കിച്ചുവപ്പിച്ചുമാസം

പൂണ്ടിടുംവക്ത്രമോടുംസുവദിവകുശി

മാഞ്ഞാഗമാഗങ്ങളോടും

(൮)

(വി)ന്നെ തന്റെ അർവന്ധയെ കുറിച്ചു ആലോചിച്ചിട്ടു)

* സ്വപ്നദമോദിയോടുംഗേണികകൾഭവനേ

ചെന്നുവാശംഗിയാൽതാ

നമുനംപാട്ടിലാക്കിട്ടവരെമറസിസാ

ധിച്ചതൻകാൽമെല്ലാം

പുച്ഛിച്ചുമാന്മഭ്രാന്തിയലിനജ്ജരെ

ചേർത്തുമന്റോമ്പുമ്പോ

ടുൾച്ചേരുംസ്രീപുമാനാർകളെയനുദിവ

സംഞാൻകഴിക്കുന്നുകാലം

(൯)

എന്നാൽ ഇന്ന പ്രാദതത്തിൽ തന്നെ നിയമങ്ങളെല്ലാം കഴിഞ്ഞു ഈ വേശ്യാത്തെരുവിലേക്കിറങ്ങിയിരിക്കുന്ന ഇനിക്കു വിനോദത്തിനായിട്ടു ബ്രഹ്മാവൊന്നും ഉണ്ടാക്കിത്തന്നില്ല-അതുകൊണ്ടിപ്പോൾ എന്താണ പ്രവൃത്തിക്കേണ്ടത.

(വിചാരിച്ചിട്ടു) കഷ്ടം, വലുതായ ഒരു കാര്യം ഞാൻ മാനുപേയി- എന്തെന്നാൽ, ഇന്നലെ പ്രഭാതസമയത്തിൽ തന്നെ അനംഗകേതുവിന്റെ പ്രിയവയസ്യനായ മദനമന്ദൻ ബഹുമാനത്തോടുകൂടെ എന്നോടപേക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു- എങ്ങിനെ എന്നാൽ, ഏന്റെ പ്രിയമിത്രമായ അനംഗകേതുദമനോത്സവം കാണാൻ വന്നിരുന്ന അനംഗപതാകയെ കണ്ടിട്ടുഅവളെ കുറിച്ചുള്ള അനുരാഗത്താൽ പരവശനായിട്ടുള്ളപ്പോൾ---

* സന്ത്രാസംപൂണ്ടുചൂങ്കാവതിൽവിസലത

യെക്കൈവെടിഞ്ഞുംശശാങ്കേ

ചിത്തുകോപംകലനംമലയപവയനെ

ത്തൻകുമത്താൽത്തടുത്തും

ചിന്തിച്ചിട്ടാതെമറ്റൊന്നിനെയുമനിശമ

ക്കണ്ണുനേർക്കുണ്ണിയാളെ

സ്വന്തേചിന്തിച്ചുകൊണ്ടുണ്ടെന്നമ്മസി

വസിക്കുന്നുമിങ്ങാതെകണ്ട

(൧൦)

അതിനാൽ ഇപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഗ്രഹത്തെ സാധിപ്പിച്ചാനായി അങ്ങു പ്രയത്നം ചെയ്യേണം" എന്നു സദശനായ സ്രീപുരുഷനാഥ കൂട്ടിച്ചേർക്കുവാൻ ആഗ്രഹത്തോടു കൂടിയ ഞാൻ അത അങ്ങനെ തന്നെ എന്നു സമ്മതിക്കയും ചെയ്തു. അത്രതന്നെയുമല്ല കാമാതകത്തെ എല്ലാം മറച്ച സംഭോഗത്തിന്നുചിതങ്ങളായ വസ്തുക്കളെ കണ്ടും സമ്പാദിച്ച പുതിയ പ്രിയതമയോടു കൂടിയുള്ള സംഗമത്തിന്നു സദശനായ വേഷം ധരിച്ച മദനമനനാകുന്ന ഒരു സഹായത്തോടു കൂടി ഭവൻ നാളെ സന്ധ്യാസമയത്തിൽ അനംഗപതാകയുടെ ഗൃഹത്തിൽ വരണമെന്നും ഞാനും മുമ്പിൽ തന്നെ അവിടെ ചെന്ന നിങ്ങളുടെ വരവിനെ കാത്തുകൊണ്ടിരിക്കാമെന്നും പ്രിയവയസ്സനായ അനംഗകേതുവിനോടു പറയാനായിട്ട പറഞ്ഞയ്ക്കയും ചെയ്തു. അതിനാൽ ഇപ്പോൾ ബന്ധുകാളുത്തെ സാധിപ്പിക്കാനായി പ്രയത്നം ചെയ്യണം.

(ചുറ്റി നടന്ന മുമ്പിലേക്കു നോക്കിട്ട സന്തോഷത്തോടുകൂടെ) ഹരഃ- അന്നോപചിക്ഷപ്പെടുന്ന ലത കാലിൽതടഞ്ഞു- എന്നെന്നാൽ, അനംഗപതാകയുടെ പ്രിയസഖിയായ ചിത്രലത ഇതാ എന്റെ നേരെ വരുന്നു. ഇവളാകട്ടെ-

* കണ്ണു കൾക്കുടയഭാഗധേയമൊരുമിച്ചുകൂടിയെന്നതിൻ വണ്ണമഞ്ചലപുതായിടുന്നകുളർകൊക്കയുഗ്രമോടുചേർന്നുമോരിന്നുമേരമദമുന്നിടുന്നകളാമംസിഃപാലിമമനോജ്ഞമോം വണ്ണമഞ്ചിന്നനടന്നുകൊണ്ടുളളിനൽകിടുന്നമമകൗതുകം ()

(അനന്തരം ചിത്രലത പ്രവേശിക്കുന്നു)

വിട്ടൻ— എ:- ഇവൾ അടുത്തുവന്നു-ചേരിക്കായിക്കൊണ്ടു സ്വഗതം- അനംഗപതാക എന്നു പോയ വേശ്യാമന്ത്രിയുടെ സുഖമല്ലേ?

ചിത്രലത— ഭവൻ അവളെ വിചാരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഇപ്പോൾ സുഖംതന്നെ.

വിടൻ— എന്നാൽ ഭവതി എങ്ങോട്ടാണ് പുറപ്പെട്ടത് ?

ചിത്രലത— പ്രിയസഖീ നിമിത്തമായ ഒരു വലിയ കാര്യത്താൽ ഭവാനെ കാണാനായിട്ടാണ് ഞാൻ വന്നത്.

വിടൻ— (വിചാരം) അനംഗകേതുവിനെ കണ്ടിട്ടു ഇവളും കാമപീഡിതയായിരിക്കുമോ— എന്നാൽ എന്റെ ആർഭാഭം ഫലിക്കും— അല്ലെങ്കിൽ സർവ്വോത്തമമായ വസ്തുവിനെ സൃഷ്ടിക്കുവാൻ സമർത്ഥനായ ഭഗവാൻ വിമിശ്ചന്റെ കരകൗശലം ഫലിക്കാതിരിക്കുമോ— (പ്രകാശം) ഭദ്രേ! ആ കാര്യമെന്താണ് ?

ചിത്രലത— ആയുർ കേട്ടാലും— ഇവിടെ ഉണ്ടായ വലിയ മദനോത്സവത്തിൽ എല്ലാ ദിക്കുകളിൽനിന്നും സ്ത്രീകളും പുരുഷന്മാരും വന്നു നിൽക്കുമ്പോൾ—

* തന്നുത്സവത്തിനുമുമ്പ് കേൾക്കാത്തതിനാൽ
നന്നായനംഗസദർപ്പം ചരിക്കുന്നതായ്
തോന്നുന്നമട്ടുകെഴുതുന്നൊരനംഗകേതു
തന്നെക്കുറുമ്പലമൊടെൻസവികണ്ടിതാമാൽ (എഫ്)

എന്നിട്ട്—

* തെല്ലമ്പോഴുവിടന്നതുകവലയശ്രീയോട് മല്ലിട്ടിടം
ചൊല്ലേറുന്നയനങ്ങൾക്കൊണ്ടഴകിനോടാലുന്യനോക്കിയും
വല്ലാതെത്തന്നെരോമരം ചിട്ടകിട്ടുമെതളന്നംവരം
മല്ലിബാണശാഖലിഷ്ഠതസാലാക്കായിമെക്കണ്ണിയാൾ (എഫ്)

വിന്നെ കുറുക്കാലം കഴിഞ്ഞതിന്റെശേഷം ഭഗവാൻ കാമദേവനെ നമസ്കരിച്ചിട്ട് ജനങ്ങൾ യാത്രപുറപ്പെട്ടപ്പോൾ—

* അലർശരപരിതാപംവെണ്ടുവീണ്ടുതിരിഞ്ഞു
ക്കലി കയ്യകലർന്നാമിയേനോക്കിനോക്കി
പുളകിതനായായിട്ടീശ്വനിശ്വാസമോടാ
നളിനമിഴിഗമിച്ചാൽമന്ദിമന്ദമന്ദം (എഫ്)

അന്നു തുടങ്ങിട്ട്—

* ആളിമാർമൊഴികൾകേൾക്കയില്ലഴകിൽ
നോക്കയില്ലകിളിയെഞ്ചിസം
വ്യാളിയെന്നുകരുതിസ്സമിക്കുകയുമില്ല
ചോർമുലയിൽവെക്കിൽ

പ്രിയപ്രിയമശിഖി ചകോമളശരീരയാ

മവളുന്നൊ

നീളുന്നിളയൊഴുകുന്നബാഷ്പമൊടു

മേവീട്ടനുശയനെസദാ (൧൫)

അതിനാൽ സ്രീകൃഷ്ണ കമാതകത്തിന്റെ ചക്രിത്വകനായ
ആയുസ്സ് പ്രിയസഖിയുടെ പ്രാണാക്ഷയമായിട്ട പ്രയത്നം ചെയ്യണം-

വിടൻ— (വിചാരം) ആയുസ്സും ഇവൾ പറഞ്ഞ അനംഗപതാ
കയുടെ വൃത്താന്തവും മദനമന്ദൻ പറഞ്ഞ അനംഗകേതുവി
ന്റെ വൃത്താന്തവും ഒരു ത്രാസിചിട്ട തൂക്കിയതുപോലെ ഉയിർക്കുന്നു- ഇതിനിന്നു തന്നെ വേണ്ടതാണ്- എന്നെത്തന്നാൽ,

* മദ്യമണ്ടാക്കിയൊരുപോലുള്ളൊരുപ്രേമമല്ലോ
സാമ്രാജ്യാധിപതിനൊരുപോലുള്ളൊരുപ്രേമമല്ലോ
ചെമ്മേകാതൊന്നിനൊരുപോലുള്ളൊരുപ്രേമമല്ലോ
തമ്മിൽ ചോരയെഴുതപ്പെട്ടൊരുപോലുള്ളൊരുപ്രേമമല്ലോ (൧൬)

എന്നതന്നെയുമല്ല, ഇപ്പോൾ എന്റെ ബന്ധു കാൽക്കൽനിന്നു ഭാ
ഗം നന്നാലപ്പോയിത്തീർന്നു- എന്നെത്തന്നാൽ,

* മറ്റൊരുപോലുള്ളൊരുപ്രേമമല്ലോ
ഒരുപോലുള്ളൊരുപ്രേമമല്ലോ
കൂട്ടിച്ചേർപ്പാൻ ശ്രമിക്കുന്നൊരുപ്രേമമല്ലോ
മോലേഴുത്തൊരുപ്രേമമല്ലോ
കേട്ടൊരുപ്രേമമല്ലോ
കായലിൽ തോണിനൊരുപ്രേമമല്ലോ
വിട്ടിട്ടൊരുപ്രേമമല്ലോ

വൃണ്ണമവൃണ്ണമല്ലോ (൧൭)

(പ്രകാശം) ഭദ്രേ! നിന്റെ പ്രിയസഖിയെ യോഗ്യനായ പുരു
ഷനിൽ അനുരാഗത്തോടുകൂടിയവളെന്നു കേട്ടിട്ടു എന്റെ മ
നസ്സിൽ വളരെ സന്തോഷമുണ്ട്- വിചാരിച്ചു നോക്കൂ—

* മെല്ലെന്നുവെച്ചുവിചാരിച്ചിട്ടുള്ളതൊന്നും
യില്ലെന്നുവെച്ചിട്ടുള്ളതൊന്നും ചേർന്നൊരുപ്രേമമല്ലോ
ചൊല്ലാൻമുതലായൊന്നും ചേർന്നൊരുപ്രേമമല്ലോ
ചെല്ലാമിടമുള്ളതൊന്നും ചേർന്നൊരുപ്രേമമല്ലോ (൧൮)

ചിത്രലത— പ്രിയസഖി, യാതൊരു പ്രകാരമായാൽ എല്ലാവരും അഭിനന്ദിക്കപ്പെടുവാൻ യോഗ്യമായ സൗഭാഗ്യത്തോടു കൂടിയവളായിത്തീരും. അപ്രകാരം ആയുസ് പ്രയത്നം ചെയ്യണം.

വിടൻ— ഈ ഭാരം ഇനിക്കു തന്നെയാണു. ഭവതി പൊയ്ക്കോളൂ— ഇന്നു സന്ധ്യാസമയത്തിൽ തന്നെ പ്രിയസഖിയുടെ ഗൃഹത്തെ അനന്തരംഗകേതുവിനെക്കൊണ്ടു ഞാൻ അലങ്കരിപ്പിക്കുന്നുണ്ടു. ഈ വാക്കിനെ പ്രിയസഖിയോടു പറയും ചെയ്യണം. അല്ലയോ പ്രേയസി?

* തപസ്വിയമതുനിവേറാൻ തല്പരനാം ഞാനിരിക്കെരമഭോ!

നൽകുമെന്തീവിധമാമുൾകൊണ്ടുവാട്ടിടാസ്സസഖി! ഹൻ
ചിത്രലത— ഭവൻ പ്രിയസഖിയെ അനുഗ്രഹിച്ചു. ഞാൻ പോകുന്നു. (എന്നുപോകുന്നു)

വിടൻ— ഹേ! ഇവൾ പുറപ്പെട്ടു കഴിഞ്ഞു. ഇവളുടെ യാത്രാ ഭാഗിയെ കാണുകതന്നെ. (എന്നു നോക്കിക്കൊണ്ടു)

* ചലനമെഴുമരക്കെട്ടോടുമച്ചാരുക്കൈവീ

ശലിനൊടുമിളകിടുംകാൽചിലമ്പൊച്ചയോടും

തലമുടിയടിയോളംതുണിയുംദന്തിപോലി

ചുലമിഴിഗതികണ്ണിനേററമേകുന്നുസൗഖ്യം (൨൦)

അമ്മോ ഇവൾ പൊയ്ക്കുഴിഞ്ഞു. (വിചാരിച്ചിട്ടു) ഇപ്പോൾ ബന്ധുക്കളും സാധിച്ചതുപോലെ ആയി. അനന്തരവതാകയുടെ ഗൃഹത്തിൽ സന്ധ്യാസമയം സമീപിക്കുമ്പോൾ ചെന്നാൽ മതിയല്ലോ. അതിനാൽ വളരെ വേഗാഭവനങ്ങളെക്കൊണ്ടു അലങ്കരിച്ചും കാമദേവന്റെ തേർവീഥി പോലെയും ഇരിക്കുന്ന ഈ ചെട്ടാഞ്ഞെരുവിൽ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടു സന്ധ്യാസമയംവരെ ആത്മാവിനെ വിനോദിപ്പിക്കാം. (നോക്കിട്ടു) സകല കാമിനികൾക്കും തിലകം പോലെയുള്ള കലാവതിയുടെ ഭവനദാമം ഇതാ കാണപ്പെടുന്നു. അവളാകട്ടെ—

* പെരുകിനധനംചേരുംകേച്ചോടമുള്ളൊരുവന്റെരമ

നിമമതിൽവസിക്കുന്നമിക്കപ്പൊഴുംദ്രവിണാശയാൽ

പരമിവിടെയുംപാർത്തിടുന്ന ചിലപ്പൊളൊളിച്ചുമോ

പരപുഷ്പമെപ്പൽകീടാനായ്സ്വയംമരണിമിഴി (൨൧)

ഇവളുമായിട്ടു ഇനിക്കു മുമ്പിൽ പരിചയപ്പെടുന്നു. അതിനാൽ അവൾ ഇവിടെ ഉണ്ടോ ഇല്ലയോ എന്നു ചെന്നറിയുകതന്നെ. (പ്രവേശത്തെ നടിച്ചിട്ടു) ഹേ! ഇതാ കലാവതി എത്രോ ഒരു പ്രവൃത്തി ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുവോലെ ഭവനത്തിന്റെ ഉള്ളിലേക്കു തിരിഞ്ഞിരിക്കുന്നു ഇവളാകട്ടെ—

* ചുരുങ്ങുന്നിങ്ങേറുന്നിവിധതരമാക്കാർമുക്കിൽക്കണ
 കിരണ്ടുതുഞ്ചിട്ടുളളൊരു ചികുരഭാരമെത്തൊട്ടമഹോ
 കുറുക്കുന്നതിനിൽപെട്ടമഴക്കൊണ്ടുപ്രതിയൊരോ
 ധരിക്കുണ്ടോദേഹമുള്ളുകിതന്റേതുപുറവും (൨൨)

(പിന്നെ നല്ലവണ്ണം നോക്കിട്ടു) ഇവൾ മുത്തുമാലകൂട്ടിക്കെട്ടുകയാണ്.

(വിചാരിച്ചിട്ടു) ഇത ഇന്നലെരാത്രിയിലത്തെ പ്രവൃത്തികൊണ്ടു പൊട്ടിയതായിരിക്കണമെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു. അതിനാൽ ഇപ്പോൾ—

* പിന്നിൽപതുക്കുമെന്തിനെകാലുവെച്ചു
 ചെന്നിട്ടു ശതമാനമെങ്ങുപോലെ
 നന്നായ്മുട്ടതമെഴുമെന്റകുരങ്ങുകൊണ്ടി
 ത്തനപാഗിതനിഴികളുമ്പൊട്ടുപൊതുവൻഞാൻ (൨൩)

(അനന്തരം തിരിഞ്ഞിരുന്ന മുത്തുമാലകൂട്ടിക്കെട്ടുന്ന കലാവതി പ്രവേശിക്കുന്നു)

വിടൻ— (അടുത്ത ചെന്നു കണ്ണുകൾ പൊത്തിട്ടു) ഭദ്രേ! ഇതാ രാണെന്നു പറയൂ.

കലാവതി— ഒരു കേട്ടറിയണമെന്നു തന്നെയില്ല. തൊട്ടതുകൊണ്ടു തന്നെ ഭവാനെ ഞാനറിഞ്ഞു.

വിടൻ— (വിചാരം) ഹേ! സമയമായു ഇവൾ എന്നെ അറിഞ്ഞു. ആകട്ടെ ഇങ്ങനെ പറകതന്നെ. (പ്രകാശം) അല്ലയോ ഭവാനി! ഈ ജനത്തെ മുമ്പിൽ തൊട്ടിട്ടുണ്ടോ?

കലാവതി— എന്താണു സംശയം?

വിടൻ— എന്നാൽ ഒരു അടയുളളു പറകതന്നെ.

കലാവതി— ഇതിടെ കഴിഞ്ഞ വസന്തോത്സവം കണ്ട രാത്രിയിലുണ്ടായ വിശേഷം വൃത്താന്തത്തെ സൂചിക്കു.

വിടൻ— (കണ്ണിൽനിന്നു കണ്ണുതട്ടി ചിരിച്ചുകൊണ്ടു മുമ്പിൽ വന്നിട്ടു) അപ്പോൾ പ്രിയതമേ!

കേട്ടോട്ടാടാഴിച്ചപ്പോൾ അവൾ കാണാതെമെവേർത്തവാ
 റോട്ടേറപ്പൂട്ട ക്രോമംപോയൊടാഞ്ഞാണു ചലിക്കാത്തമോ
 കേട്ടോയഥമുദാസനമണി കേന്ദ്രാടങ്ങുചെയ്തുത്തിനാ
 ലോട്ടേറോരോടാണാസ്സോതമിങ്ങേക്കുണ്ടാണെന്നിപ്പൊഴും വർ
 കലാവതി— ഭവാനായിക്കൊണ്ടു സ്വാഗതം— ഈ ആസന
 ത്തിലിരിക്കൂ.

വിടൻ— (ഇരുത്തിട്ട) സഖി! ആ കച്ചവടക്കാരന്റെ ഗൃഹത്തിൽ
 നിന്ന ഭവതി ഇവിടെ വന്നുട്ടു എത്ര ദിവസമായി—

കലാവതി— മൂന്നു നാലു ദിവസമായി—

വിടൻ— (വിന്ന നോക്കിട്ടു) എന്തുകാരണം കൊണ്ടാണു ഈ
 മുത്തുമാല പൊട്ടിയതുപോയു

കലാവതി— ഇന്നലെ രാത്രിയിൽ അല്പമുസംഗം ഉണ്ടായതു
 കൊണ്ടാണു—

വിടൻ— (ചിരിച്ചുകൊണ്ടു) അല്പമുസംഗം ഉണ്ടായതുകൊ
 ണ്ടെന്നാണു പറയേണ്ടതു—

കലാവതി— മറ്റൊരു വിധത്തിൽ വിചാരിക്കണ്ടു—

വിടൻ— വിരളി! ഈ ജനത്തെ വഞ്ചിപ്പാൻ കഴിയുന്നതല്ല—

കലാവതി— (പ്രകാശമായി) വെളിച്ചമതിരല്ലെങ്കിൽ സാക്ഷിപ്പെട്ടുകൊള്ളാൻ
 ഹാമിന്നുരുന്നിയിലോലമിഴിപൊട്ടിയൊട്ടെന്തിനൊരാൾക്കു
 ചായ്പോർമുഖം കുമ്പാകെനിൽവരുത്തുവേണ്ടതല്ല
 കീറുപോലൊന്നുവെട്ടുന്ന വെളിച്ചവാകുവാൻ പിമിഹകാരണം (വരി
 (വിചാരം) ഇവൾ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു) അതിനാൽ ഇവളുടെ മു
 വത്തിൽനിന്നു കടന്ന ഈ ജാലമുദാസനം അറിയാണം—

(പ്രകാശം) മുശേ! നിങ്ങൾ വൃത്താന്തമെന്തെന്നു നോക്കിയു
 ന്നുണ്ടു—

കലാവതി— ഭവൻ പാശ്ചാത്യനാണല്ലോ— സ്രീ സമ്പ്രദായത്തെ
 അനുസരിച്ചാണു ഞാൻ പറഞ്ഞു— പറയും ചെയ്യാം— ഞാൻ
 ഇങ്ങിനെ ഒരു കാര്യം ചിന്തയായിട്ടു ആ കച്ചവടക്കാരന്റെ
 ഗൃഹത്തിൽ നിന്നു പോന്നു ഇവിടെ വന്നു താമസിക്കുകയാണു—

വിടൻ— ഇതുതന്നെയാണല്ലോ ചേട്ട്രാധർമ്മം—

* വിത്താർപ്പിക്കുകയും വിത്തുശാലിയെ വശത്താക്കിട്ടുവൻവീട്ടിലു
 ഞെത്തിത്തന്നെൻപകിട്ടുകൊണ്ടുവന്നുടേ **ഭോമോ** വളർത്തിപ്പുരം
 നിത്യംതൻചിലവിനുവേണ്ടതവിലതൻ കണ്ണുലാക്കിസ്വഗേ
 ധത്തിൽചെന്നുസുഖാൽമരിക്കുമവർതാൻ വിശ്വത്തിൽ **പ്രേശ്വരം**
[ഗന്ധ (൨൩)]

(കുറഞ്ഞൊന്ന ചിമിച്ചിട്ട)
 * കളുവാണിന്റുകാമിപ്പകളുവാകട്ടേനിനക്കുറോമാത്രം
 വളമെടുനികൽവിത്തുവളമെത്തരാവണിക്കിനംപ്രേമം (൨൭)
 കലാവതി— അങ്ങു വിശ്വാസത്തിനു പാത്രമാണെന്നു വിചാരി
 ച്ചാണ ഈ മഹസ്വയം മാനം ഞാൻ പറഞ്ഞത— പരിചാ
 സം മതിയാക്കുക— ഇതു കെട്ടിപ്പോയിക്കുരുതേ—
 വിടൻ— മുശേല ! എന്നൊന്നിങ്ങനെ സംശയിക്കുന്നത— ഞങ്ങൾ
 അപ്രകാരമുള്ളവരല്ല.

* ഏതാനുമുള്ളകൾസുഹൃത്തുകൾവിശ്വപിച്ച
 ഞോതുരമഹസ്വയംതുചൊല്ലിനടക്കുമെന്നാൽ
 ചോദിക്കുവാൻമനസ്സുപറകില്ലായെന്ന
 പ്രേതു മരക്കയ്യല്ലതുമാറ്റശനാർ (൨൮)
 കലാവതി— ഇതു ഞാനറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടുതന്നെ.
 വിടൻ— ഇരിക്കില്ലാതെ താമസിക്കുവാൻ സമയമില്ല. ഞാൻ
 പോകുന്നു.

കലാവതി— എന്നെക്കൂടി വിചാരിക്കണം.
 വിടൻ— ഭവതിയെ ഒരു നാളും മരക്കയ്യല്ല. (എന്ന പുറ
 പ്പെട്ട ചുവരി നടന്നു നോക്കിട്ട)

* ഏറ്റമോമെടുപ്പീനമാണ്ണിനമെത്തുടൻപൊടികളാൽമുഷി
 ണേത്തരുമുണ്ടുക്കടവല്ലിമലുടന്നു ചുപ്പുറിയരിശത്തിനാൽ
 രീമരീശകലാത്തവക്ത്രമത്രാക്കുമെന്തമകഷണിപ്പൂ
 ണ്ണാമതോക്കിചിമവന്നുടന്നുപടിമേന്തിമാവികൃതവേഷനായ്
 (പിന്നെയും നോക്കിട്ട) ഇത ശ്രോത്രീയ ശ്രേഷ്ഠനായ ആ ഭാരി
 ക്കൻ ചെലതിസ്വാമി? തന്നെയാണല്ലോ— ഇദ്ദേഹം, യൌവനം
 കേവലം തുടങ്ങിയവളായും ഇദ്ദേഹത്തിന്നു അശേഷം അനു
 രൂപയും അനുഭവയും, അല്ലാത്തപക്ഷായം അന്യനിൽ ആഗ്ര
 ഹത്തോടു കൂടിയവളായുള്ള പ്രസ്തുതവതി? യിൽ ആസക്ത

ചിത്തനായും ദ്രവ്യം സമ്പാദിക്കുവാൻ തന്നെ ഒരുങ്ങിയിരിക്കുന്ന അവളുടെ അർത്ഥയാൽ കണ്ണൊള്ളിച്ചെട്ടും മെക്കൽപോലും അവളുടെ സ്വർഗ്ഗംകൂടി ലഭിക്കാതെയും ഈ ചേട്ടാഞ്ഞെരുവിൽ അങ്ങോടിക്കോട്ട നടക്കുന്നു എന്നു കേൾക്കുന്നുണ്ടു- അതിനാൽ നാഗരികന്മാരും മന്ത്രികന്മാരും അല്ലാതെയുള്ള ഇദ്ദേഹത്തിനെ കാണാതെ തന്നെ ചൊയ്ക്കുച്ചയം- (കുറെ നടന്ന വിചാരിച്ചിട്ടു) ഒ- ഇദ്ദേഹം അടുത്ത എന്റെ നേരെതന്നെ വരുന്നു എന്നും സംസാരിക്കാതെപോയാൽ അലൗകികമായിത്തീരും- അതിനാൽ സംസാരയ വാക്കുകൊണ്ടു ബഹുമാനിച്ചേക്കാം- അതുകൊണ്ടെന്നു ചൂമാണ വരുന്നത-

(അനന്തരം വലതിസ്വാമി പ്രവേശിക്കുന്നു)

വിടൻ- (കുറെ ഉച്ചത്തിൽ) അല്ലയോ അല്ലയോ!! ശ്രേഷ്ഠ തേജസ്സേട്ടകൂടിവ പുതിയവസിച്ചുകായ ശ്രോത്രിയശ്രേഷ്ഠ! ഭവാൻ എവിടെ നിന്നുവരുന്നു?

വലതിസ്വാമി- പ്രസ്തുതവതീഗാമത്തിൽ നിന്നാണിപ്പോൾ-

വിടൻ- വല്ലഭ്യുടെ വാസസ്ഥലം വീട്ടു അകാലത്തിൽ എവിടെക്കുപോകുന്നു?

വലതിസ്വാമി- ഒരു വലിയ കാര്യം വശാൽ ഭവാനെ കാണാൻ വരികയാണു-

വിടൻ- എന്നാൽ ആ കാര്യം എന്താണു? പറയൂ-

വലതിസ്വാമി- ഈ ചേട്ടാഞ്ഞെരുവിൽ പ്രസ്തുതവതി എന്ന പ്രസിദ്ധതായ ഒരു വൃദ്ധലിമുണ്ട ഇനിക്കു അവളിൽ കാമം കലശലായിട്ടു അവളുടെ-

വീട്ടിൽചെന്നുവിടോക്കുതിയാൽ ദ്വിജഗണവേദം പഠിപ്പിച്ചുമേ

കിട്ടിട്ടുള്ളധനങ്ങളാൽ ജനനിയെപ്പൂജിക്കയാലൊട്ടവർ

ഇപ്പോഴാണെന്നാൽ സുതാസുതകർമ്മത്തിന്നുവന്നേക്കുവ

യ്ക്കിട്ടന്നാൽ പ്രണയാകലതചിയലുണന്നെക്കുണിച്ചിടാനാൾ

വിടൻ- പിന്നെ- പിന്നെ-

വലതിസ്വാമി - അനന്തരം ഞാൻ സന്തോഷത്തോടുകൂടെ സംഭോഗസാധനങ്ങളേയും സമ്പാദിച്ചു സന്യാസവന്ദനാദി നിയമങ്ങളേയും കഴിച്ചു സന്ധ്യ ആയപ്പോൾ തന്നെ അവളുടെ ഭവനത്തിൽ ചെന്നപ്പോൾ അതിനുമുമ്പിൽ തന്നെ വന്നുവ

നും വിനയം അശേഷം ഇല്ലാത്തവനുമായ 'സുന്ദരകൻ' എന്ന ബ്രാഹ്മണാധ്യമൻ ക്ഷണിക്കാതെ തന്നെ അവളോടു കൂടെ ശയ്യയിൽ കയറിക്കഴിഞ്ഞു. എന്നതിന്റെ ശേഷം ഞാൻ ചെന്ന കൂടിയപ്പോൾ തന്നെ അവളുടെ അമ്മ എന്നെ വിളിച്ചു സുന്ദരകനെ ശകാരിച്ചും കൊണ്ടു ഇപ്പോൾ പോകണം എന്നും നാളെ വരണമെന്നും എന്നോട് അപേക്ഷിച്ചു. ഞാനിങ്ങോട്ടു പോരികയും ചെയ്തു.

വിടൻ— (വിചാരം) 'സന്ധ്യയായപ്പോൾ തന്നെ അവളുടെ ഭവനത്തിൽ ചെന്നു' എന്ന ഈ സാധുപറഞ്ഞതു സത്യം തന്നെയാണു. എന്നാൽ മൃത കരങ്ങളിലെപ്പോലെയുള്ള ആ വഴിയുടെ വഞ്ചനയിലുള്ള സാമത്വമാണിതെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു. (പ്രകാശം) എന്നിട്ടൊ—

ഖലതിസ്വാമി— എന്നിട്ടു പിറേറ്റിചസം കാളം തീർച്ചയായിട്ടും സാധിക്കും എന്ന നിശ്ചയിച്ചു അപ്രകാരം തന്നെ ഞാൻ ചെന്നു. അപ്രകാരം തന്നെ വഴുപറഞ്ഞു. അങ്ങനെ തന്നെ ഞാനും പോന്നു. ഇങ്ങനെ മൂന്നുനേഴു ദിവസങ്ങളല്ല മൂന്നു നാലു മാസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു.

വിടൻ— എന്നാൽ ആത്ര പരിഭവിക്കാനില്ല. അഞ്ചാറുസംഖ്യ സ്ഥങ്ങളായില്ലല്ലോ. (ആകാശത്തിൽ ലക്ഷ്യം വെച്ചിട്ടു) അല്ലയോ പ്രസ്തുതവതീ മാതാവേ !

പൂവമ്പമാൽകൊണ്ടുഴയുന്നതൂലാ

ത്താവാമൊത്രശീസുമെഴുതിതൻ

സർവ്വസ്വംനീണ്ടതകൈക്കലാക്കീ

ദേവചതിക്കുന്നതുയക്കുമല്ല

(൩. ൧)

ഖലതിസ്വാമി— ഭവാൻ പറയുന്നതു സത്യമാണു. ഈ ദിക്കിലുള്ള മാറുകുലീനന്മാർ ശ്രാദ്ധം മുതലായ കർമ്മങ്ങളിൽക്കുണിച്ചുവരുത്തിട്ടുള്ളവരെ ഉപേക്ഷിച്ചിട്ടു ക്ഷണിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും എന്നെത്തന്നെയാണു ഊട്ടുന്നതു. അപ്രകാരമിരിക്കുന്ന എന്നെ ഇങ്ങനെ ചതിച്ചുവെല്ലോ എന്ന വിചാരിച്ചിട്ടു ആ വഴിയെ കുറിച്ചു ഇനിക്കു അതി കലശലായ കോപമുണ്ടു.

വിടൻ— (വിചാരം) ആകട്ടെ ഇങ്ങനെ ചോദിക്കതന്നെ. (പ്ര

കാശം) അപ്രകാരമെങ്കിലും അങ്ങേക്കു അവളെക്കുറിച്ചുള്ള അനുരാഗം കുറഞ്ഞതാ—

വലതിസ്വാമി— നിമാകരിക്കത്തോറും വലിച്ചുവരുന്നതേയുള്ളൂ.

വിടൻ— എങ്കിൽ അങ്ങു കേൾക്കണം—

ആവാമാക്ഷിസദാഭാഷിതാപശുത്താവാസമെവോക്ഷിയാ

മാവിപ്രാധമനോടുനീസമർപ്പിക്കുണ്ടാകുവാനുപദേശം

ആവൃദ്ധാംഗനയുള്ളിലേവളവുപേക്ഷിപ്പാനുപദേശം

നാംപോളംബതചെയ്യുവൻ കളകെടോചിത്തേകരുത്തുള്ളപ്പോൾ

വലതിസ്വാമി— ഭവാനു നല്ലതുവരട്ടെ. എന്റെ ആഗ്രഹം സാധിച്ചതുപോലെയാകട്ടെ.

വിടൻ— എന്നാൽ അങ്ങു പൊയ്ക്കൊള്ളൂ.

വലതിസ്വാമി— അങ്ങനെതന്നെ. (എന്നു പോയി)

വിടൻ— ആവു: ഇയ്യോർ പോയല്ലോ. അമൃതസേവിച്ചതിന്റെ ശേഷം കാടിയും കുടിച്ചു. (വിചാരിച്ചിട്ടു ചിരിച്ചുകൊണ്ടു)

* അല്ലേതാർക്കുണ്ടാകുന്നതിന്നു യമപേക്ഷിക്കുന്നതിനോടുകൂടി ചൊല്ലേറുന്നതുകാമിസഞ്ചയമതിൽചെമ്മേപ്രയോജ്യങ്ങളും നല്ലോടിയ്ക്കുമൊക്കെയും പശുവാടൊത്തോർമൃഗന്മാരിലും

വല്ലാതേപ്രഹരിച്ചുവന്നവെരത്തേന്നെനശിപ്പിക്കാലും (൩൩) (എന്നു ചാരിനടന്ന ഇടത്തുപുറത്തേക്കുനോക്കിട്ടു) ഓരോ ഇത

ആ കലാകൗമുദിയുടെ ഗുഹമാണു. അതിനാൽ അകത്തേക്കു കടക്കുകതന്നെ. (കടക്കുന്നതായി നടിച്ചിട്ടു) ആയുര്യം.

ഇതാ കലാകൗമുദി, ഇടത്തെ കൈത്തണ്ടിനേൽ ഒരു അമൃതമാണ് തൂക്കിയിട്ടു മഞ്ഞറ വാകപ്പെട്ടാടി മുതലായവ നിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ഒരു ചെമ്പുപാത്രം ഇടത്തെ കയ്യിലും എടുത്ത അലങ്കാരമേറ്റ നേർത്ത വസ്ത്രങ്ങൾ വലഞ്ഞ കയ്യിലും എടുത്ത തന്നെ പിന്തുടരുന്ന ഒരു ബാലയായ ചേത്രാകന്യകയോടും കൂടെ.

ഒട്ടനൽത്തടകൾകാണുകവേചെറിയചേലപ്പുറമുറ്റമെയിലങ്ങൊട്ടുമാകണമില്ലെന്നെങ്കിലുമതുലു കറന്തിയവിനോടുകൂടി പുഷ്പമോദമൊടുമണ്ണതേച്ചുമുടിയിട്ടുവെറിലനുകന്നതൻ വീട്ടിൽനിന്നു മകളുടേതലേക്കുബതപോയിട്ടെന്നിതുകളിക്കുവാൻ അതിനാൽ അകത്തേക്കു ചെല്ലുവാനുള്ള സമയമല്ലിത. ചേത്ര

മാരുടെ അടുക്കൽ അവസരങ്ങളിൽ വേണമല്ലോ ചെല്ലുവാൻ. (തിമിഞ്ഞ ചുറ്റിനടന്നുകൊണ്ടു മുമ്പിലേക്കു നോക്കിട്ട്)

ചോപ്പാൻല്ലമുഷിഞ്ഞുള്ളൊരുവസനമുടുത്തും
വലങ്കയ്യിലേന്തി

കെല്ലോടേശ്വരനായവരവൃത്തിയൊരുവസനം
വാമകഷേധമിച്ചും

ശ്രോധാമകേതക്ഷനാസ്തിൻകുടമയിളുകിയും
വകുഗത്യാനിമിക്കി

ക്കാരേതൻപാശ്ചാതാമയുമൊരുവനിതാ
വേന്തുടൻനേർത്തിടുന്നു

(൩൫)

(വിചാരിച്ചിട്ട്) അഃ അറിഞ്ഞു. ഇവൻ, കലടയായ വേസുചാരിപ്പിയിൽ ഏറ്റവും പ്രണയം മോതുവായി അവരക്കായിട്ടു വളരെ ദുഃഖം കൊടുത്തു എങ്കിലും മരിക്കൽപോലും ആ ഗ്രാമം സാധിക്കാതെ കാമശ്രോധങ്ങളെക്കൊണ്ടു അസ്ഥനസ്സായിട്ടു അവളെ തന്നെ അന്വേഷിച്ചും കൊണ്ടു നടക്കുന്ന ഒരു പാരദേശികനാണ്. ആ കലടയുടെ സഞ്ചാരം കേട്ടുവീണ്ടും പോലെ ആർക്കും അറിയാൻ വഹിയാത്തതാണ്. അതിനാൽ ഇവൻ എന്നു കണ്ടുവെങ്കിൽ മനമശേഷം ഇല്ലാത്ത തന്റെ കഥ കേൾപ്പിച്ചു എന്റെ യാത്രയ്ക്കു വില്ലുമുണ്ടാക്കിത്തീർക്കും. ഇതിനാൽ ഇവൻ പൊയ്ക്കുഴിയുന്നതുപോലെ ഈ കേസരവൃക്ഷത്തിനു മറഞ്ഞു നിൽക്കണം. (എന്നു അപ്രകാരം നിന്നിട്ട്) ആപു: ഇവൻ പോയി. അതിനാൽ ഞാനും പോകുന്നു. (എന്നു ചുറ്റിനടന്നു അവന്റെ അവസ്ഥയെ കുറിച്ചു ആലോചിച്ചിട്ട്) കുഷും ചില ഓർപ്പുകൾ—

ദാരിദ്ര്യംനിജമായദേശമതിൽനിന്നാലുംപുറപ്പെട്ടുടൻ
ദൂരത്തങ്ങൊരിടത്തു ദീനതകലവന്നത്തിപ്പിശാചുക്കൾപോൽ
പാരംവത്സരക്കുടലിലല്ലപണിയൊലുംമത്തമാർജ്ജനഭൂ
വോരംതേമ്പലപ്രശ്നകൾക്കുവരുതേനൽകുന്നുസർവ്വപാപം ()

(എന്നു ചുറ്റിനടന്നു വലത്തുപുറത്തേക്കുനോക്കിട്ട്) ഇവനെ സംഗീതമഞ്ജരിയുടെ ഭവനം.

ഘസ്മേവീണയൊടൊത്തതുംബുരുമഹാശ്രീനാമദന്മാരുടേ
ചിത്രമേനകരംഭായന്നിവരുടേനൃത്തക്രിയാചിത്രവും
പാത്തിട്ടുനുകുടമ്പുവൃക്ഷനിരമേൽമാതംഗിതൻചിത്രവും
പാത്താൽസ്സഷ്ടവധരക്കുഴംഘോരമിതന്നോതുനിതീദാസ്ഥലീ
(പ്രവേശത്തെ നടിച്ചുകൊണ്ടു മുമ്പിലേക്കു നോക്കിട്ടു കൌതുക
ത്തോടുള്ള) ആശ്ചര്യം ഇതാ സംഗീതമഞ്ജരി—

* വീണവായനയിലാടിടംവിറയ്ക്ക

ഉൽകലനമണിമോതിര

ശ്രേണിതൻരചികൾകൊണ്ടുമിന്നലുടെ

വിഭ്രമത്തെയുളവാക്കിയും

ചേണെഴുമിഴികൾതെല്ലടച്ചുതുടുവാടി

യുജനമിഴിക്കുനി

വ്യാണമമ്പൊടുവളുത്തിയുഞ്ചതപുറ

ത്തളത്തിൽമരുവുന്നുതെ

(നവ്യ)

(അനന്തം വീണവായിച്ചുകൊണ്ടു സംഗീത

മഞ്ജരി പ്രവേശിക്കുന്നു)

വാടൻ— (ആഗ്രഹത്തോടുള്ള നോക്കിട്ടു) ആശ്ചര്യം ഇവളുടെ
ഇരിപ്പു അതി മനോഹരമതന്നെ—

പൂഞ്ചായൽക്കെട്ടിണിയിട്ടിളകുമളികളോടും

വലന്തോളിൽവീഴു

ന്നഞ്ചൊതാടുന്നനൽകണ്ഡലമിളകിയുഴി

ത്തൊലുപോൽകാതുരണ്ടും

ചെഞ്ചെമ്മേവീണതന്റേറനടുവിലപരമാം

നൽച്ചാക്കായപോൽശ്രീ

തഞ്ചുംകസ്സുരിതേച്ചുള്ളമിയമുലയിടത്തേതു

ശോഭിച്ചിടുന്നു

(നന്ദ)

ആശ്ചര്യം— ഇവൾ ഏറെ കണ്ടിട്ടു ഏഴുനീല്പാൻ ഭാവിക്കുന്നു—

അതിനാൽ ഇങ്ങനെ പറകതന്നെ— (പ്രകാശം) ഇപ്രകാരം

മുള്ളവരാരും ഏഴുനീറിട്ടാവശ്യമില്ല. വിദ്യാപ്രയോഗസമയ

ത്തിൽ വിശേഷിച്ചും—

സംഗീതമഞ്ജരി— ഈ ആസന്നത്തിലിരിക്കൂ— (വിടൻ ഇരി

സംഗീതമഞ്ജരി— ഭവാനായിക്കൊണ്ടു സ്വാഗതം- ഇന്നു ഇനി
ഈ സുദിനമാണു-

വിടൻ— അല്ലയോ മധുരഭാഷിണി! ഇന്നു സുദിനമാണെന്നു
ഞാൻ പറയേണ്ടതിനെ ഭവതി പറഞ്ഞുകൂടുത്തുവല്ലോ-

സംഗീതമഞ്ജരി— എന്നാൽ നമുക്കു രണ്ടാൾക്കു സുദിനം-

വിടൻ— അതി സമർത്ഥയായുള്ളവളേ! ഇപ്പോൾ പറഞ്ഞതു
ശരിയായി- ഭവതിക്കും ഭവതിയുടെ ഭർത്താവായ ആ സുഖമല്ലേ
വിനം സുഖമല്ലേ?

സംഗീതമഞ്ജരി— സുഖംതന്നെ-

വിടൻ— അയാൾ ഇപ്പോൾ എവിടെയാണു?

സംഗീതമഞ്ജരി— ഇപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗൃഹത്തിലാണു.

വിടൻ— മറ്റൊരു കശലപ്രശ്നംകൂടാത്തതാണു നാവിൻ തലയ്ക്കൽ
ഇരിക്കുന്നു.

സംഗീതമഞ്ജരി— ചോദിച്ചോളൂ-

വിടൻ— ഭവതിയ്ക്കു ഏറ്റവും പ്രിയനും ജാമനുമായ ആ സംഗീ
തകേതുവിനും സുഖമല്ലേ?

സംഗീതമഞ്ജരി— ആ കാശപ്പുവിന്റേയും മുഖത്തുക്കൊമ്പിന്റേ
യും കൂപ്പിറപ്പായ ഈ വാണു എവിടെനിന്നുണ്ടായി?

വിടൻ— ഈ കഥ അങ്ങിനെ മറയ്ക്കുന്നുവെങ്കിൽ ഞാൻ അറിക
തന്നെയുണ്ടായില്ല. വേറെ ഒരു പറവാനുണ്ടുതാനും—

* നേമമ്പോക്കുപറഞ്ഞിരിക്കുവതിരിക്കട്ടേപമസ്ത്രീകൾതൻ
ചാമത്തുപുനലീവിധംകളിയതാകാമല്ലേ കേളാകയാൽ
സ്വൈരംവീണയിൽനിന്നുമിറുവദനേകണ്ണത്തിൽനിന്നുവരു
ന്നോരഗ്നീതസുധാംസേനചവികൾക്കാനന്ദമുണ്ടാക്കട്ടോ

സംഗീതമഞ്ജരി— ഭവാനെൻ ഇഷ്ടംപോലെയാകാം. എന്നു ത
ന്നെയുമല്ല, നുകല വിദ്യകളിലും സമർത്ഥനായ ഭവാദൃശ
നാരുടെ മുമ്പിൽ പ്രയോഗിച്ചു വിദ്യയെ പരിശോധിക്കേണ്ട
തുമാണല്ലോ- സ്വസ്തത്തിനു രൗജപാത്രം ഉണ്ടോ ഇല്ലയോ എ
ന്ന അഗ്നിയിലല്ലേ പരിക്കിക്കേണ്ടത-

വിടൻ— അല്ലയോ ചാടുഭാഷിണി! കേൾക്കാനുള്ള ആഗ്രഹം
കൊണ്ടു ഇതു സമ്മതിച്ചേക്കാം- (സംഗീതമഞ്ജരി വീണവാ
യിച്ചുകൊണ്ടു പോകുന്നു)

വിടൻ— (വീണാസ്വരത്തോടു ചേർന്ന് പാട്ടുകേട്ടുകൊണ്ടു വിചാരം) വീണാസ്വരത്തിന്റേയും കണ്ണാസ്വരത്തിന്റേയും ഒരു ചേർച്ച ആശയം— സ്വാർത്ഥതയുടെ ഒരു പ്രകൃത ആശയം. താഴെപ്പറയുന്ന ഒരു സാമന്തം ആശയം—

*സൗന്ദര്യംപരമാണ്. ചിത്തമനുഭവത്തുൽഭവമായിട്ടുതന്നെ നിറഞ്ഞുവരുന്നതാണ്. അതുകൊണ്ട് അത് പ്രകൃതിയുടെയും മനുഷ്യന്റെയും അകത്തുള്ള ചിത്തത്തിന്റെയും പ്രകൃതിയുടെയും വ്യത്യാസമില്ലാത്തതാണ്. അതുകൊണ്ട് അത് പ്രകൃതിയുടെയും മനുഷ്യന്റെയും അകത്തുള്ള ചിത്തത്തിന്റെയും പ്രകൃതിയുടെയും വ്യത്യാസമില്ലാത്തതാണ്. അതുകൊണ്ട് അത് പ്രകൃതിയുടെയും മനുഷ്യന്റെയും അകത്തുള്ള ചിത്തത്തിന്റെയും പ്രകൃതിയുടെയും വ്യത്യാസമില്ലാത്തതാണ്.

* ചേർപ്പിൽത്തുളി കർക്കശം നന്നായിലെ

ശ്വപാദാദൃശ്യമുഖ

മെല്ലെ നെളിയിച്ചുകൊണ്ടുവരുന്നതാണ്

അതുകൊണ്ട് അത് പ്രകൃതിയുടെയും

മനുഷ്യന്റെയും അകത്തുള്ള ചിത്തത്തിന്റെയും

പ്രകൃതിയുടെയും വ്യത്യാസമില്ലാത്തതാണ്.

കെട്ടിൽക്കെട്ടി കർക്കശം നന്നായിലെ

ശ്വപാദാദൃശ്യമുഖ

(ശ്വ)

സംഗീതമഞ്ജരി— ചോദ്യം ചെയ്തതായാണെന്ന് എന്തു പറയുന്നു.

വിടൻ— എന്നാൽ ഇപ്പോൾ മരിക്കാൻ സമയമായിട്ടുണ്ട്. ഇതിനെക്കുറിച്ച് ഞാൻ അപേക്ഷിക്കുന്നു.

*ബാലേന്ദ്രംഗികൾക്കിടയിൽ വെറും വെറും പാട്ടുമാത്രമേ അല്ലാതെ പാട്ടിനോടൊപ്പം മറ്റൊന്നുമില്ലാത്തതാണ്. അതുകൊണ്ട് അത് പ്രകൃതിയുടെയും മനുഷ്യന്റെയും അകത്തുള്ള ചിത്തത്തിന്റെയും പ്രകൃതിയുടെയും വ്യത്യാസമില്ലാത്തതാണ്.

സംഗീതമഞ്ജരി— ഇത അനൗചിതമെന്നു പറയുന്ന അപേക്ഷയല്ലേ.

വിടൻ— അതോ— പാട്ടുമാത്രമേ അല്ലാതെ പാട്ടിനോടൊപ്പം മറ്റൊന്നുമില്ലാത്തതാണ്. അതുകൊണ്ട് അത് പ്രകൃതിയുടെയും മനുഷ്യന്റെയും അകത്തുള്ള ചിത്തത്തിന്റെയും പ്രകൃതിയുടെയും വ്യത്യാസമില്ലാത്തതാണ്.

* ചേടിപ്പുറംജലത്തിന്നരികിലഴകിത്തളിപ്പുറത്തുചെമ്പുപാത്രം
 മുട്ടറുവീടുനമുടേററുവചിനന്നല്ലാതമരേത്താൽക്കഷായം
 ഈടേറുസ്വസ്തപത്രേരചിമണമഴയന്നുണ്ണയുറകണ്ടുമാദ
 തേറടംകാത്തങ്ങുനിൽക്കുന്നിതുമുടിചതഴിച്ചിടുവാനിഷ്ടതേഴി ()

അതിനാൽ ഞാനിപ്പോൾ പോകട്ടെ-

സംഗീതമഞ്ജരി - എന്നെ മറക്കരുതേ-

വിടൻ - ഇനി ഈ അപ്പമെങ്കിലും ചെയ്തപ്പോഴുണ്ടെങ്കിൽ ഞാൻ
 നാളെ പ്രഭാതത്തിൽ വരാമിരിക്കുമല്ല - (എന്ന പുറപ്പെട്ടു ചു
 ററി നടന്നുകൊണ്ടു മുഴുവിയേക്കു നോക്കിട്ടു) ആഞ്ചൽ മദ്യോ
 മനസമയം അടുത്തിരിക്കുന്നു - ഏതെന്നാൽ,

* പാമെല്ലാംസംഹരിപ്പാനുമുപിതമായാമ
 മൺതൻറൊമാലാക്കിചമനി
 സ്തോമച്ചിസ്സോടത്രക്കംകിണന്നിറകളാൽ
 ലോപ്രിയത്തപ്തമുറക്കി
 പാരമ്പായിച്ചുതംഗങ്ങാളനളിനിയെന്നാ
 ഉത്തരോളംവിടത്തി
 പ്ലാരതേക്കുസ്സെൻതാനിതുസമയമോ
 ധ്വേമമയ്യത്തിചെയ്തി (൪൭)

(വിചാരിച്ചിട്ടു) ഈ മദ്യോമനസമയം അതിടുസ്സുമാണെങ്കിലും
 ചിലക്കു പാമാനന്ദത്തെ ജനിപ്പിക്കുന്നു - എങ്ങനെയെ
 ന്നാൽ,

* മേലല്ലാംപനിനീരുചേർത്തൊരുപടീംമുറ്റത്തേച്ചംഗനാ
 ജാലത്തോടമകാപ്പനും മണവാലിപ്പുകേട്ടതനേ
 ചാലേമല്ലെവരിശിടംകിടന്നിതൻകരോറുവാഴുനിതി
 ഷാലാപെള്ളുവെച്ചുനല്ലേപണത്തിൽപ്രവചനാർചിലർ (൪൮)

അത്രതന്നെമുല്ല,

* പ്രാണനാശാനാടുകേവൽക്കൊണ്ടുവിട
 കിരയുണക്കിട്ടാരിട്ടു
 നേന്നിനൽത്തന്നാലെഴുന്നപാതിമിമ
 ചുവട്ടിലിരുക്കുകയും

ക്ഷീണമാകിയവിസംനനെച്ചുബതകൊ

ക്ഷിപവ്വാടുകൊടുത്തുവു

ബാണലീലയതിനാൽതളന്നിജകര

നതയാത്തുമരുവുന്നിതാ

(൪൭)

അരിനാൽ അതി ദുസ്സഹമായ വെയിലോടുകൂടിയ ഈ സമയം എവിടെ ആണു കഴിച്ചു കൂട്ടേണ്ടത - (മുമ്പിലേയ്ക്കു നോക്കിട്ടു സന്തോഷത്തോടുകൂടെ)

* ക്ഷീണിഷംപറന്നുമെത്താൻകിലുകിലയിതി

വൻകാറ്റിലാടുംദലൈല

സ്വാനത്താലേവിളിക്കുവിധമിതവിലസു

നൃക്കനശപത്മവൃക്ഷം

ചേണാനീടുനിതിൻകീറപടവുചുഴലവും

കല്ലുകൊണ്ടുണ്ടകെട്ടി

കാണുന്നതിന്മലംസ്സേതുനിറയെയെഴും

വാപിയുശോഭയോടെ

(൪൮)

അതിനാൽ ഞാൻ സമീപസ്ഥമായ ഈ കളത്തിലേയ്ക്കു അടുത്തു ചെല്ലട്ടെ (എന്നു ചെന്ന ആ ചമിച്ചുകൊണ്ടുനോക്കിട്ടു)വെള്ളത്തിന്റെ അടിയിൽ ഇതെന്താണു കാണപ്പെടുന്നത് - (സൂക്ഷിച്ചു നോക്കിട്ടു) വളരെ ശോഭയാടുകൂടിയ മത്സം പതിച്ചതായുള്ള ഒരു മോതിരം, എറാവും ഭൂമഗ്നമാണെങ്കിലും വെയിലിന്റെ ആഭിമുഖ്യംകൊണ്ടും വെള്ളത്തിന്റെ നൈർമ്മല്യംകൊണ്ടും ഇപ്പോൾ കൈകൊണ്ടു എടുക്കാമെന്നു തോന്നത്തക്കവിധത്തിൽ കിടക്കുന്നത നല്ല പണ്ണം കാണപ്പെടുന്നു - (വിചാരിച്ചിട്ടു) ഇതു ആരോ മൊളിടെ ഒരു അന്ധാലിത്തത്തിൽ കൈവിറലിയിൽനിന്നു ഉൾപ്പെയ്യതായിരിക്കണം - ആകട്ടെ ഇതു പരമോപകാരത്തിനായി രീക്ഷണതാകയാൽ പോരൂച്ചാണിലോപ്പുവൽ എന്നുള്ള പ്രമാണത്തെ അനുസരിച്ചിട്ട ഇവിനേ എടുക്കുവാനായി പ്രയത്നം ചെയ്യുകതന്നെ -

എന്ന സാവധാനത്തിൽ വടി വെള്ളത്തിലേക്കിട്ടു അതിന്റെ അഗ്രത്തിൽ മോതിരം കുത്തിക്കോൽത്ത പൊക്കി മോതിരം കയ്യിലെടുത്തു നോക്കിട്ടു മറ്റൊന്നു വളരെ ശോഭയുള്ളതിനാൽ വളരെ വിചയുള്ളതാണെന്നും വട്ടം അധികമില്ലായ്കയാൽ

സ്ത്രീയുടെ വിമലിൽ ഇടുനതാണെന്നും തോന്നുന്നു. (ഓർമ്മയെ നടിച്ച്) ഇത കൌമുദിയുടെ അണിവിമലിൽ കിടക്കുന്നത ഒരിക്കൽ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അവളുടെ ഭവനം ഇവിടെ അടുക്കലാണതാനും അതിനാൽ ഇപ്പോൾ മദ്ധ്യാഹ്നസമയം കഴിച്ചുകൂട്ടുവാനെന്നുള്ള പ്രാജ്ഞ അവളുടെ ഗൃഹത്തിൽ ചെന്നു ഈ മോതിരത്തിന്റെ വൃത്താന്തമറിയണം. അവളുടേതാണെന്നു വരികിൽ അവൾക്കുതന്നെ കൊടുത്തിട്ടു മഹോപകരമാകുന്നു ചങ്ങലകൊണ്ടു കെട്ടി അവളുടെ ഹൃദയഗജത്തിനെ ഞാൻ വശീകരിക്കുന്നുണ്ട്. (എന്ന മോതിരം മുണ്ടിനുള്ളിൽ മറച്ചുവെച്ചും കൊണ്ടു ചുറ്റിനടന്ന പ്രവേശത്തെ നടിച്ച് നോക്കിട്ടു) ആയുർ— ഇതാ കൌമുദിക,

ദീപ്തശാസാൽവമണ്ടുള്ളധരമെടുമിട

കൈത്തലേവച്ചുവക്ത്രം

വാജ്ഞകണ്ണിമിനാൽകണ്ണിനയതിൽമചിമാ

ഞ്ഞങ്ങനേകീഴിൽനോക്കി

നൽകേശംകെട്ടഴിഞ്ഞങ്ങനെപതിയവെ

വാഴുന്നശുദ്ധംനിചത്ത

ങ്ങൾക്കാമ്പിൽതിങ്ങിവിങ്ങാവ്യസനദാമനനാൽ

തപ്തയായെന്നവണ്ണം

(ശ്വൻ)

(അനന്തരം മേല്പറഞ്ഞതുപോലെ കൌമുദിക പ്രവേശിക്കുന്നു)

വിടൻ— (അടുത്തുചെന്നിട്ടു വിചാരം) അഹോ ഇവളുടെ മനസ്സിന്റെ വ്യാകുലത വളരെ വലിയതുതന്നെ. എന്തെന്നാൽ അടുക്കൽ നില്ക്കുന്ന എന്തെങ്കിലും ഇവൾ അറിയുന്നില്ലല്ലോ. (പ്രകാശം) അല്ലയോ തരണന്നാരുടെ മനസ്സാകുന്ന കുടുതലിന്നു കൌമുദികയായ കൌമുദികേ ! ഭവതി എന്താണിങ്ങനെ കത്തിയുണ്ടാക്കിയ പാവയെപ്പോലെ ഇരിക്കുന്നത്.

കൌമുദിക— ഫഃ ആയുനോ ഈ ആസനത്തിലിരിക്കു.

വിടൻ— (ഇരുന്നിട്ടു) എന്റെ ചോദ്യത്തിന്നുത്തരം പറഞ്ഞിട്ടല്ലോ. എന്തുകാരണത്താലാണു ഭവതി ചുങ്ങനെ ദുഃഖിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ടു ബന്ധുജനങ്ങളുടെ മനസ്സിൽ സന്താപത്തെ വളർത്തുന്നത് ? അതുപറയു.

കൌമുദിക— ഒരു വലിയ തലവേദനകൊണ്ടാണെന്ന് ഞാൻ ആശ്ചര്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്

വിടൻ— (ചിരിച്ചുകൊണ്ട്)

ഈ മുമ്പാകെ വന്ന ചന്ദനമംഗലത്തിലില്ലാത്ത
സ്നേഹത്തോടുകൂടിയ ഒരു ശയിക്കുന്നില്ലെന്നിരിക്കെ
മേൽമുഖേതലനോടിയെത്തുന്നതിനായി തലമുഖം നന്നീക്കോപ്പതാൻ
കാമം വാടിയാർവെപ്പുണ്ടെങ്കിൽ കണ്ടുണ്ടാവാൻ പീഡയേ

കൌമുദിക— മറ്റൊരു പ്രകാരത്തിലും വിചാരിക്കേണ്ട.

വിടൻ— എന്നാൽ കുറഞ്ഞൊന്നു ചികിത്സ ചെയ്യേണ്ടതാണല്ലോ.

കൌമുദിക— ഈ വ്യാധിക്ക് ചികിത്സയില്ല.

വിടൻ— ഇങ്ങനെ ഉള്ള വ്യാധികളെ ഇനിക്ക് ചികിത്സിക്കുവാൻ
വഹിയായെന്നു വരികയില്ല. അതിനാൽ ഇതിന്റെ കാരണത്തെ പറയൂ.

(വിചാരം) ഇവർ വിചാരം കൊണ്ടുണ്ടാകുന്നതല്ല. അതിനാൽ തന്റെ അവസ്ഥയെ പറയാതിരിക്കുകയില്ല. (പ്രസംഗം) അല്ലയോ മേശേ ! എന്തുകൊണ്ടു സന്ദർശിക്കേണ്ട.

കൌമുദിക— അങ്ങനെയൊന്നു തന്നെയാണെന്നു ശങ്കിതനല്ല. അപ്രകാരമെങ്കിലും ഒരു രോഗത്തോടു കൂടിയ വലിയ ദുഃഖത്താൽ പരവശമായിട്ടു പറയാൻ ഞാൻ ശക്തനാകുന്നില്ല.

വിടൻ— ദുഃഖത്തെ ബന്ധപ്പെടുത്തുകയും വിചാരിച്ചാൽ അല്ലാത്ത ദുഃഖമുണ്ടാകുമല്ലോ, അതുകൊണ്ടു സന്ദർശനം കൂടാതെ പറയൂ.

കൌമുദിക— പറയാം.

വിടൻ— ഞാൻ അവഹിതനായിരിക്കുന്നു.

കൌമുദിക— ഏന്റെ ഭാഗ്യമായ ഭൂമിയിലെ ഭവനം അറിയില്ലേ ?

വിടൻ— യഥാർത്ഥനാമമായ ഭൂമിയിലെ ആറാണെന്നു അറിയാത്തതെന്തെ ? ചിന്ത. ചിന്ത.

കൌമുദിക— വളരെ സ്നേഹത്തോടുകൂടിയ അഭ്യർത്ഥനയും വിചാരകാലത്തു തന്നെ വിചാരിച്ചതും ശ്രദ്ധേയപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്ത ഒരു രോഗം പരിച്ചു മോതിരം ഇനിക്ക് തന്നിട്ടുണ്ടാ

യിരുന്നു. ഞാൻ എല്ലാസമയത്തും വിചാരിച്ചു ഇട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന അത ഇന്നലെ രാത്രിയിൽ എന്റെ അന്ധപ്പിത്തം കൊണ്ടു കളഞ്ഞുപോയി. അതുകൊണ്ടിനി അച്ഛനും അമ്മയും എന്തു പറയും ജനങ്ങൾ എന്തു പറയും ബന്ധുക്കൾ എന്തു വിചാരിച്ചാലും എന്തെന്നായല്ല, വിചാരം മുതൽ അഭിപ്രായം തോട്ടുള്ളതവനും മഹാധനവനും മദ്ധ്യപക്ഷമിയായ ഭർത്താവെന്തു വിചാരിച്ചാലും ഇതിന്നു പാപവിധത്തിലുള്ള വിചാരങ്ങളോടുകൂടിയ വലിയ ദുഃഖംകൊണ്ടു എന്റെ മനസ്സു ഭരിക്കുന്നു.

വിടൻ— വെച്ചുടിച്ച മരണപോരയാ അതോ കളഞ്ഞുപോയോ? കൊമുദിക— അതാണ്ടു ഞാൻ അറിയുന്നില്ല.

വിടൻ— (വിചാരം) ആയതു— വിചാരിച്ചതുപോലെ തന്നെ സംഭവിച്ചു. ഈ മോഹിതം ഇവളുടെതന്നെയാണു നിശ്ചയം. (പ്രകാശം ലഭിക്കുന്നു. നോക്കിട്ടു സമോഷ്ടനോടുകൂടി) കിട്ടിയെന്നു തന്നെയാണു തോന്നുന്നതു.

കൊമുദിക— അപ്രകാരമുള്ളഭാഗ്യം ഇവൾക്കു എവിടെ ഇരിക്കുന്നു.

വിടൻ— ഐഃ അങ്ങനെ അല്ല. അന്വേഷിച്ചുവോ?

കൊമുദിക— കിടക്കയുടെ ചോട്ടിലു ബതതലേണ്ണതൻ ചോട്ടിലും കിടക്കുന്നതാകയാൽ അതാണു ചേർക്കേണ്ടതല്ല. ഇടയിടെയിടയിൽ മുമ്പിനങ്ങു ചോട്ടിത്താലും മിടങ്ങിലു മേറാകയാൽ ചോട്ടിത്താൽ തന്നെ കേൾക്കേണ്ടതാണു. കേൾക്കേണ്ടതാൽ കിടക്കയിലും നോക്കണം' മെന്നാണല്ലോ ജനങ്ങൾ പറയുന്നതു.

വിടൻ— ഊമിപ്പാൻ പഴിയില്ലാത്ത സ്ഥലങ്ങളിലും അന്വേഷിക്കേണ്ടതാണു. കേൾക്കേണ്ടതാൽ കിടക്കയിലും നോക്കണം' മെന്നാണല്ലോ ജനങ്ങൾ പറയുന്നതു.

കൊമുദിക— മതിമതിയളവു ചോട്ടിമി തതിനടെയിടയിൽ തന്നെ മതിയാക്കി അതിനിവളിച്ചിടാത്താൻ ഗതമാക്കൽ ഭാഗ്യവേദമൊരുമിച്ചു (മ. ൨.)

വിടൻ— അല്ലയോ മുശേല! ഇങ്ങനെ പറയേണ്ടു. നിറം പൊട്ടാതിരുന്നാൽ കിട്ടും.

കൊമുദിക— ഞാൻ എങ്ങനെ നിരസപ്പെടാതിരിക്കുന്നു.

വിടൻ— അല്ലയോ സുന്ദരി ! ഇനിക്കു മരൊരാളുകാരും ചോദിക്കുവാനുണ്ടു.

കൊമുദിക— ചോദിക്കാമല്ലോ.

വിടൻ— ഇന്നലെ രാത്രിയിൽ ഏതുസുകൃതിയാണു ഭവതിയുടെ ഈ നല്ലയൗവനത്തെ അനുഭവിച്ചതു ?

കൊമുദിക— ഭൂരിഭൂതിതന്നെയാണു- മരൊരാളല്ല.

വിടൻ— മദ്യേ ! പരമാത്മം പറയു. ഏറ്റാറുമുള്ള പരിചയം കൊണ്ടു കാമം കുറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ഭൂരിഭൂതിയല്ലെന്നു നിന്റെ ഈ ശരീരലക്ഷ്യംതന്നെ പറയുന്നുണ്ടല്ലോ. എന്നെന്താൽ— മത്തനാംകുരിചരന്റെദന്തതുളകൊണ്ടു ചിഹ്നമിയ്യുന്ന ഭൂതിനോടുമദമത്സരാൽപരമേതൃത്തിട്ടു നുകൾക്കൊക്കുകൾ തത്തുകൊത്തിയൊരുതൊണ്ടിങ്ങടെപഴുത്തുനുള്ളിപ്പി. മരമാ സത്തിനെബുതവഹിച്ചിട്ടുനമുദഗാത്രിനിന്നധരപല്ലവേ(വിചാ അതുതൊണ്ടു സത്യം തന്നെ പറയണം. എന്നാൽ നിന്റെ മനോഭുവത്തെ ഞാൻ കളയാം.

കൊമുദിക— ഭൂരിഭൂതി കോപിഷ്ടനാണെന്നു വിചാരിച്ചാണു മറയ്ക്കുന്നതു.

വിടൻ— സാധു ! ഞാൻ ഭൂരിഭൂതിയല്ല-ഉണ്ടായതു പറയു-

കൊമുദിക—മുമ്പിൽതന്നെ പരിചിന്തിനും വളരെ നാൾ വിത്തിരുത്തിട്ടു പിന്നെ വന്നവനും ഒരു കച്ചവടക്കാരന്റെ മകനുമായ 'കല്യാണഗുപ്തൻ' എന്ന ആളോടും കൂടെയാണു ഇന്നലെ രാത്രിമുഴുവൻ ഞാൻ കഴിച്ചതു-

വിടൻ— (ചിരിച്ചുകൊണ്ടു) എന്നാൽ അയാൾ മോഷ്ടിച്ചിരിക്കുമോ?

കൊമുദിക— അയ്യോ അങ്ങനെ പറയരുതേ- അദ്ദേഹം അപ്രകാരമുള്ള ആളല്ല.

വിടൻ—രാത്രിയിലുണ്ടായവൃത്താന്തമൊക്കെയും സംശയം കൂടാതെ പറയു. അതുതൊണ്ടു കാര്യമുണ്ടാകും-

കൊമുദിക— അങ്ങുമരൊരാളല്ലല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ചാണു അറിയിക്കുന്നതു. സന്ധ്യാസമയത്തിൽ തന്നെ വന്ന ആ കല്യാണഗുപ്തനോടും കൂടെ ഞാൻ ക്രീഡാഗൃഹത്തിൽ പോയി. എന്നിട്ടു രഥസ്ത്രസല്ലാപം മുതലായതു കളക്കുകൊണ്ടു കൂടെനേരമു

ങ്ങനെ കഴിഞ്ഞു പിന്നെ ആത്മാനുഭവത്തെ ജനിപ്പിക്കുന്നേ മ
ദനോത്സവവും അങ്ങനെ കഴിഞ്ഞതിന്റെ ശേഷം—

* മാലേയക്കുറിയെക്കവിഞ്ഞുവളരുപ്പേ

ദാമുവിനടുക്കുതൻ

ജാലത്താൽപുതുക്കുമിറഞ്ഞുസുരതം

കൊണ്ടുററുമുണ്ടായിടം

ആലസ്യംകളയുന്നതിനുകുതകത്താൽ

ഞെരുക്കുന്നതിനാൽ

മാലിന്യംകലരാത്തവെള്ളമെഴുതിക്കാണാം

കളുത്തിൽക്കുണാൽ

(൫൪)

അനന്തരം രസത്തോടുകൂടിയുള്ള ജാലകീഡ മേതുപായി ഞങ്ങ
രക്കുവിനെയും കാമംവലിച്ചിട്ടു. ഇതിനുമേലുണ്ടായവു
ത്താനും ലജ്ജാഭേദം മേതുപായിട്ട പറവാൻ ഞാൻ ശ
ക്തയാകുന്നില്ല—

വിടൻ— (വിചാരം) ഈ ചേർച്ചയിലാണ് മോതിരം പോയതു
നിശ്ചയം— (പ്രകാശം) ഭവതി പറയുന്നതു സത്യമാണ്. അ
തിനാൽ ഞാൻ അധികം നിശ്ചയിക്കുന്നില്ല— നിങ്ങൾ പി
ന്നെ എപ്പോഴാണ് ശയ്യാഗ്രാമത്തിലേയ്ക്കു പോന്നത്?

കൌമുദിക— അതാ പറയാം— ഏകദേശം ഒരു പത്തുപതി
നൊന്നുനാഴിക വെളുപ്പാനുള്ളപ്പോൾ ആ കളുത്തിൽനിന്നു ക
യറി ഗ്രാമത്തിൽ വന്നിട്ടു—

വടിവിൽമുവകരുന്നതായ്ക്കുളുക്കുട്ടിപ്പുന്നണം

തുടകൾപാലിന്നെപ്പൊതുതളിൽചുണ്ടെന്നപ്പം

സ്തംഭരസബഹുസംഭോഗത്തിനാൽമൈതളുന്തൽ

കുടസുഖമതുന്തൽകാനിദ്രയസ്സേവചയ്ക്കാർ

(൫൫)

അനന്തരം ഉടനെതന്നെ കണ്ണുടുപ്പുമായ കക്കടശബ്ദവും
കേട്ടു—

വിടൻ— അല്ലയോ ഭദ്രേ ! നിന്റെ തലവേദനയുടെ കാരണം
ഒട്ടുകേട്ടുവല്ലോ— അതിനാൽ ഇപ്പോൾ ഒരു സിംഹശബ്ദം
കൊണ്ടു ഞാൻ ചികിത്സിക്കുവാൻ തുടങ്ങുന്നു— (എന്ന മുണ്ടി
ന്റെ ഉള്ളിൽനിന്നു മോതിരം എടുത്തിട്ട തന്റെ കൈകൾ

ണ്ടു ക്ഷൗഭികയുടെ കൈപിടിച്ച അതിനെ അണിയിച്ചിലിൽ ഇടുവിയ്ക്കുകയാണു്)

- * കുറഞ്ഞേരു കാലംവിരിഞ്ഞങ്ങുപാപം
പരമജാതമാസ്തിന്നരപോയിപ്പുണ്യം
ചെരുത്താണ്ടോപിമോതിരത്തിനിദാനീം
തരത്തിൽപെടട്ടേവ്വരൽച്ചേർച്ചുവീണ്ടും (൫൬)

അത്രതന്നെയുല്ല,

- * അരുണനഖമയുവപൂക്കളഴുപേലവന്നിൻ
വിരലിതുമണിപേരുമോതിരത്തോടുചേർന്നു
വിമലവാടകവരട്ടേകാണിപ്പറക്കുജ്ജ്വലരംഭം
സ്വരിയമലരൊടൊക്കുംവല്ലിതൻപല്ലവപോൽ (൫൭)
- (വിചാരം) മേഃ- ഇവളുടെ മനസ്സിലെ സന്തോഷം മുഖത്തു പ്രകാശിക്കുന്നു- എങ്ങിനെയെന്നാൽ-

- * വടിയോടുവിളങ്ങിപ്പുറമുണ്ടാ
വിടരുനന്ദനീണ്ടകണ്ണുണ്ടും
സ്തമയമായിച്ചൊണ് പേരുകുമാരൻ
തുടരുമ്പോലിളകുന്നുതെല്ലുചുണ്ടും (൫൮)

- കൈമുദിക - * അനവദ്യപാശിപനദൻവോണെതി
ജനമദ്യനന്ദനീണ്ടകണ്ണുണ്ടും
ധനമേകിയുജ്ജ്വലനേനസാഗര
അതിനെക്കൊന്നുപോലഴകിലാദിച്ചിടും (൫൯)

- അഥവാ- * ചൊവ്വേടിവിൻപകരമായുപകരമൊന്നും
ചെല്ലാപ്പിപ്പുറക്കെങ്കിലുമിത്രമാത്രം
ആവാതിനിന്നതുടകുവന്നിട്ടുവൻകൃപയ്ക്കു
ജ്ജ്വലനീൻകരഗതമമയെമ്പനകേരം (൬൦)

വിടൻ- ഇനി ഇതിൽ പരമായിട്ടുതന്നെ പ്രത്യുപകാരമുണ്ടുത ?

- * അല്ലപ്പുണ്യനാലടിക്കുയില്ലകേരം
കൈല്ലെഴുത്തുകടക്കുവുമായ
അപ്പൊളിപ്പുണയമാനപേർച്ചയ്ക്ക
അല്ലലാക്കിയുവെക്കിടേണമോ (൬൧)

(വിചാരം) മേഃ മദ്യോഹനയാപന ഫലിച്ചു- വെയിലും കുറച്ചൊന്ന ആരി- അപ്രകാരത്തെ ഇപ്പോൾ-

* തിന്നിട്ടപ്പകുത്തുറക്കമഴകേറ്റുകുറഞ്ഞമാരോടുകൂടെ ചേന്നേററമണമാനുമൃതമലരിൽകെട്ടോടിച്ചുതിനെ വന്നിട്ടെന്നൊക്കുകാരോടേറ്റുസംസാരസംഭവജനാലുകൾക്ക് കുന്നിടുന്നൊരുമോദഭാരമൊടിമുറിച്ചുനുകാമിപ്രഭം (നാ) അതിനാൽ ഇപ്പോൾ പുറപ്പെട്ടവനുള്ള സമയമായി- (പ്രകാശം) ഭദ്രേ! ഒരു വലിയ ബന്ധുകാൽത്താൽ പരമാധീനനായ ഞാൻ പൊകുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു.

കൗമുദിക- ഈ മോതിരം കിട്ടിയ കഥയെ ഞാൻ അറിവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു-

വിടൻ- ഇപ്പോൾ സമയം പോകുന്നു- ഈ വൃത്താന്തം വിസ്മിച്ചു പറയേണ്ടതാണതാനും- അതുകൊണ്ടു നാളെ വന്നിട്ടുണ്ടായതുപോലെയാകട്ടെ പറയാം-

കൗമുദിക- വോന്റെ ഇഷ്ടപോലെയാകട്ടെ- എങ്കിലും ഇത്രമാത്രം ഞാനുപേക്ഷിക്കുന്നു- അനന്യശാണയായ എന്റെ ഈ കടം വീട്ടുന്നതിനായി താമസിയാതെ വന്ന അനുഗ്രഹിക്കണം-

വിടൻ- എന്താണ സംശയം- എന്നാൽ പോകട്ടെ (എന്നുപുറപ്പെട്ട പുറം നടന്ന ഇടത്തുഭാഗത്തേക്കു നോക്കിട്ട) ആശ്ചര്യം ഇത്ര നേരവും പരാമന്ന- അനുഭവിച്ച കണ്ണുകൾക്കു കഷ്ടതയായ അവസ്ഥ വന്നുകൂടിയല്ലോ. എന്തെ നാൽ,

* പാരമ്പര്യപ്പെടുത്തിയ പാണ്ഡുധരപാദത്തോടുമഗ്രാനര ചോരക്കേശരമാടുകഴുത്തതിലെഴുംതാംബുല ചർമ്മത്തോടും സൈധരംഫന്തതന്നിക്കു ചെന്നൊരുവളൊത്തോരോ നരച്ചുതിന്നേ പേരാൽ ചോട്ടിലിരുത്തിട്ടെന്നൊരുവെന്നൊരക്കണ്ണന്തൊടൊന്നും (വിന്ന അവളെ നോക്കിട്ട)

* മനസ്സു നവമണങ്ങൾകുംഭമതുപോലെകമ്പമുപതുങ്ങിയാ ഫന്തക്കകകനവമാൻപല്ല കളയന്നു മുക്കുവതിത്തമോ വൻതരംഫന്തവിലാളതുല്യനയനങ്ങൾചിസ്തതലവാടമ [യുജ്ജ്ഞതൽചെമ്പുനിറമിങ്ങിനേക്കിതിയിലില്ലമരൊരുനതാംഗി അതിനാൽ വേല്ലമത്തോടും പടവലവള്ളിയോടും സുഭരണാഭം

യ ഇവർ ആരാണ് ? (വിചാരിച്ചിട്ട്) അർ അറിഞ്ഞു. വര
സേനനും കരഭേദിസിയുമാണ്. ഇവർ അമംഗളദർശനന്മാരും
കയാൽ ഇവരെ കാണുകകൂടി ചെയ്യാതെ പൊയ്ക്കളിയും. (ച
രിനിനടന്നുകൊണ്ടു വലത്തുപുറത്തേക്കുനോക്കിട്ട്) ഹെ! ഇതാ
ഉദാമഞ്ജരിയുടെ ഗൃഹം. അതിനാൽ ഇവിടെച്ചെന്നു കുറെ
വിശ്രമിച്ചിട്ടു പോകാം. (പ്രവേശത്തെ നടിച്ചിട്ട്) ഹെ! ഇ
വിടെ പാതിചട്ടച്ച സാക്ഷിയിട്ടിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ അവ
ർ ഇവിടെ ഉണ്ടോ ഇല്ലയോ എന്നു ക്ഷണനേരം നിന്നു അ
റികതന്നെ. (എന്നു അപ്രകാരം ചെയ്തു ചെയ്തിയോങ്ങിട്ട്)

അതിസൂക്ഷ്മമായ മനസ്സെഴുതാം

മതിച്ചുജിതത്തെ അടിമകേൾപ്പതുണ്ടുമേ

അതുതൃപ്തിയിലിരിക്കയുണ്ടു രീട്ടായ

ണതിഗുഡമായ സുരതോത്സവം രസാൽ (ആക)

എന്നാൽ ജാനായിട്ടുള്ളവൻ പിന്നെ ആരാണെന്നറിയുന്നില്ല.
അതിനാൽ ഇപ്പോൾ എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത. (ആലോ
ചിച്ചിട്ട്) നമുക്കുനോക്കുന്നതും ഉറക്കുവിളിക്കുതന്നെ. അ
സമയത്തിൽ തുടങ്ങിയിരിക്കുന്ന കർമ്മ മതിയാക്കുന്നു. (വി
ന്നേയും കുറുകൂട്ടി ഉറക്ക) ആരായിരിക്കുമുള്ളത ? ഈ വാ
തിൽ ഒന്നു തുറക്കണയ് !!

(അണിയറയിൽ)

എന്താണ് പറഞ്ഞത ? ഇതാ ഞാൻ വരുന്നു.

വിടൻ— ഇപ്പോൾ ശബ്ദം കേൾക്കുന്നില്ല. എന്നുതന്നെയുമല്ല
ഉദാമഞ്ജരി സഭാഭേദത്തോടുകൂടെ വാതിൽ തുറന്നു അകത്തു
നടന്നിരുന്ന കാര്യത്തിന്റെ സ്വരവത്തെ മറച്ചുവെച്ചു ഞാ
ൻ അകത്തുകടന്നു ചെല്ലാതിരിപ്പാനായിട്ടിതാ പുറത്തേക്കുവ
രുന്നു. (അനന്തരം ഉദാമഞ്ജരി പ്രവേശിച്ചിട്ട്) ഭവാനെ എ
പ്പോഴായിരിക്കെ വന്നുത ?

വിടൻ— (വിചാരം) ആകട്ടെ ഇങ്ങനെ പറകതന്നെ. (പ്രകാ
ശം) ഞാൻ ഇവിടെ വന്നിട്ടു മണ്ടു നാഴികയായി.

ഉദാമ— ഞാൻ ഗൃഹജോലികളിൽ പ്രവേശിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ടു
അറിഞ്ഞില്ല.

വിടൻ— (വിചാരിച്ചുകൊണ്ടു) ഗൃഹജോലിയൊക്കെ കഴിഞ്ഞോ ?

ഉദാമ— ഏകദേശം കഴിഞ്ഞു എന്നുതന്നെ പറയാം.

വിടൻ— ഓഹ്! ഗൃഹജോലി വലിയതുതന്നെ. എന്തെന്നാൽ കഴിയുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ ഭവതി ഇത്ര ക്ഷീണിച്ചുവല്ലോ.

ഉദാമ— ഇയ്യിടെ തലവേദനകൊണ്ടു ആകലനായ അച്ഛന്റെ ഗൃഹത്തിലാണ് അമ്മ താമസിക്കുന്നത്. അതുകൊണ്ടു കറെ അധികമുണ്ട്.

വിടൻ— വിശ്വി ! അമ്മയിവിടെ ഇല്ലെന്നുള്ളതു ഞാൻ അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. മൃഗനാമം വിശ്വസിപ്പിക്കുന്ന ഈ അസത്യവേഷകൾ പറഞ്ഞിട്ടു ഫലമില്ല. ഇതു മനഃപരീക്ഷകന്റെ അടുക്കൽ കവിടിയാണെന്നു പറഞ്ഞു മുഞ്ഞാളിക്കുന്നതുപോലെയാണല്ലോ ആലോചിച്ചുനോക്കൂ—

ഫാലേകോലംവിതപ്പാൽകുറുനികൾപതി

ഞ്ഞുമെദപ്രീതിലജ്ജാ

മൃഗലോലതാമരംമിഴികൾകുചയുഗം

തുളിയുൾപാസുവേഗാൽ

ബാലേവല്ലാതഴിഞ്ഞുപടമധരമിളം

ദന്തപാതാൽമുറിഞ്ഞു

ചാലേകാണുന്നമൈതാൻതപകപടരതി

ക്ഷീണമോതുനന്നായ്

(നൃന്ദ)

(ചെവിയോർത്തിട്ടു) ഉദാമജ്ജവി ! ആരാണകത്തുനിന്നുംകൊണ്ടു ചിരിച്ചുത?(നോക്കിട്ടു) വാതലിൽ ചരഞ്ഞുകൊണ്ടിതര ഭരത്തൻ നില്ക്കുന്നു. (നല്ലചണ്ണമനോഹരിട്ടു) ചിരിച്ചുകൊണ്ടുമുഖംമാത്രം പുറത്തേക്കു കാണിച്ചുകൊണ്ടു വിടവുത്തിയെ ഏകദേശം അറിഞ്ഞുവന്നുയ 'വിദഗ്ദ്ധകേതു' എന്ന വിപ്രകുമാരൻ കാണപ്പെടുന്നു.

(പറഞ്ഞതുപോലെ വിദഗ്ദ്ധകേതു പ്രവേശിക്കുന്നു)

വിടൻ— നല്ലത സ്ത്രീ ! നല്ലത.

വിദഗ്ദ്ധ — കച്ച കേട്ടപ്പോൾ തന്നെ ഭവാനെ ഞാനറിഞ്ഞു. പിന്നെ പ്രത്യക്ഷമായിട്ടു വരാതിരുന്നാലും വിദഗ്ദ്ധനായ അങ്ങനൂത്രത്തിൽ ചേർത്തിട്ടു മനസ്സിലാക്കാതിരിക്കയില്ല എന്ന വിചാരിച്ചിട്ടാണ് താനേതന്നെ പ്രത്യക്ഷമായി വന്നത്. അങ്ങനേത്തേക്കു കടന്ന ഈ ജനത്തെ അനുഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്യണം.

വികൻ—എഡ് അങ്ങിനെ ഒന്നും വേണ്ട, ഈ അനുമതിപ്രവൃത്തി കൊണ്ടുതന്നെ മതിയായി. മുടങ്ങിയ കമ്മ്യൂണിന്റെ പ്രശ്നത്തിനും ഉപയോഗമായിട്ടു നിങ്ങൾ അകത്തേക്കുപോയപ്പോൾ നിങ്ങൾ പോകുന്നു. ഈ ആശിസ്സിനെ വാങ്ങുകയും ചെയ്യൂ.

വി.ശങ്കരിമകോകവൃത്തിയെ
ചെല്ലുകൊണ്ടുകിത്തിങ്ങിങ്ങിനെ
സ്ത്രീവൈശ്വവ്യക്തമേവമേനിത്യവും
ജാതമാകുന്നതുവിശ്വവിധിധം

(ကွေ)

(തണ്ടാളം ചേർക്കുന്നു)

വിടൻ— ഓം ഇവർ ചരിച്ചുകൊണ്ടു അകത്തേക്കുതന്നെ പോയി. പോകുതന്നെ— (ചാരിനടന്ന് മുന്തിലേക്കു നോക്കിട്ട്) ഓം ഇതാ പ്രഥമവരിയുടെ പ്രഥമപത്രിയായ മനേവതി എന്റെ നേരെ വരുന്നു. ആശ്ചര്യം— നൃതനഗർഭത്തിന്റെ ആരംഭം ചേതുവായിട്ടു ഇവളുടെ അംഗങ്ങൾ അതിമമണീയങ്ങളായിരിക്കുന്നു— എങ്ങനെ എന്നാൽ—

ഗണ്യതെല്ലുപിടിച്ചുയണ്ടമിഴികൾക്കാലസ്രവപോർമുഖ
 കണ്ണിൽ ചാരു കുറുപ്പുമുണ്ടെമുതായിത്തോരുമല്പ്രസ്ഥലേ
 വിണ്ണമുനലകുളയിക്കുമലർബാണനങ്ങളോതൊണതിൻ
 വണ്ണമന്തതെളിഞ്ഞുമഞ്ചിനവചരംകുണന്നമോമവലീ (നവ്യ)

(അനന്തരം മടനവതി പ്രവേശിക്കുന്നു)

മിടൻ— ഓം: ഇവർ അടുത്തുവന്നു കഴിഞ്ഞു. ഭവതി എവിടെ നിന്നാണ് വരുന്നത്?

ഉദാഹരണം— ഇപ്പോൾ എന്റെ ഭവനത്തിൽനിന്നു തന്നെയാണ്.

വിടൻ— ഗവർണ്ണറായ ഭവതിയെ കണ്ടിട്ട് ഇപ്പോൾ ഞാൻ സന്തോഷത്തിന്റേയും സന്താപത്തിന്റേയും മദ്ധ്യത്തിലാണ് പതിക്കുന്നത്. ഏതെന്നാൽ,

* സന്താനമുണ്ടായെന്നതോത്തു
സന്തോഷമുറക്കാനില്ലിട്ടിട്ടനു
ചിത്തന്നതായ്വിനാശമോത്തു
സന്താപമുറമേവജ്ഞചിത്ത

(၈၅၇)

മിന- ഇതു സ്തോമലക്ഷണം തന്നെയാണു.

வினா—தேசிய இன அபிவிருத்தி மன்றம்—

മദന— പിറക്കുന്നതു അഞ്ചാമത്തേതാണ്.

വിടൻ— (ചിരിച്ചുകൊണ്ട്) കഴിഞ്ഞതും വരുവാനിരിക്കുന്നതു മായ മാസങ്ങളെക്കൊണ്ടു അപ്പോൾ നടക്കുന്ന മാസത്തെ പറയുന്നതു എല്ലാ സ്ത്രീകളുടേയും സമ്പ്രദായമാണല്ലോ.

മദന— അമ്മയുടെ വാക്കിനെ അതിക്രമിക്കരുതല്ലോ.

വിടൻ— എന്നാൽ ഞാനും അമ്മ പറയേണ്ടതിനെ കുറച്ചു പറയാം.

* ചെറുതൊന്നുവിത്തവയറുംപരംകുറു
ഞൊരുച്ചുചുക്കുകളുഴുമാക്കുചങ്ങളും
അരിയോരുചേലയുടെതുമ്പുകൊണ്ടുനീ
ശരിയായ്തൊല്ലുകയിമഞ്ജുഭാഷിണി! (൭൦)

മദന— അങ്ങു സ്നേഹംകൊണ്ടു അമ്മയെപ്പോലെ തന്നെയാണല്ലോ. ഞാൻ അങ്ങിനെതന്നെ ചെയ്യാം. (അപ്രകാരം ചെയ്യുന്നു)

വിടൻ— (വസ്രംകൊണ്ടു മറച്ചു മുചത്തടത്തിൽ കൈവച്ചിട്ട്)

* കുഞ്ഞാത്തിട്ടനിക്കുളർകെക്കുകൾക്കു
വന്നെത്തിടാല്ലത്തൽപതിയ്ക്കുമുഖം
എന്നിത്രമാത്രമുറ്റാഗ്രാരിച്ചി
ട്ടുത്തമാംഗീമണിമാവികേന്ദ്രൻ (൭൧)

വിന്നെ ഭവതി എവിടേക്കു പോകുന്നു?

മദന— മാകന്ദോല്ലാനത്തിലിരിക്കുന്ന ഭഗവാൻ കാമദേവനെവന്ദിക്കുവാൻ പോകുന്നു.

വിടൻ— എന്നാൽ പോകൂ. ഞാനും പോകുന്നു. (മദനവതിപോയി)

വിടൻ— (ചുറ്റി നടന്ന മുമ്പിലേക്കു നോക്കിട്ട്)

* പാമംപുഞ്ചിമപ്പൂണ്ടു കണ്ടുന കളാൽതാഡിച്ചുമാറ്റത്തിലു
ളളാരെപ്പോർമുലമണ്ടുമങ്ങിനെയിടത്തേക്കുളിനാൽമുടിയും
പാരാതങ്ങഴിയുന്നചേലയെവലാക്കുകൊണ്ടുബന്ധിച്ചി
ന്നാൽതന്നെവയന്നൊരുത്തിമിഴികൾക്കാനന്ദമേകുന്നുമേ (൭൨)
അതിനാൽ ഇവർ ആരാണ്? (വിചാരിച്ചിട്ട്) ദൂരത്തിൽ ആയിരുന്നപ്പോൾ പിടിയുന്ന എന്ന വിചാരിച്ചതുണ്ടുതുവന്നപ്പോൾ എന്തുമായിത്തീർന്നു. എന്തെന്നാൽ ഇവർ എല്ലാകാലി

കുറക്കും ഒരുപോലെ സുരതാഭ്യാസം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള കളരിയും 'തൂലമാലിക' എന്ന ഏല്പാവമാലും അറിയപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന നാമത്തോടുകൂടിയവളുമായ ഒരു കുലടയാണു. അപ്രകാരം തന്നെ ഇവളുടെ—

ചുണ്ടത്തുദന്തമുദിഃവരവുമുണ്ടുചാർപ്പം
 മണികലുംനഖരോവകളുണ്ടുസംബ്രം
 തണ്ടാർശമാലയമതിൽച്ചെതവൻതഴമ്പു
 മുണ്ടായിരിക്കുമിഹമേഹനഘട്ടനത്താൽ (൭൩)
 (അനന്തരം തൂലമാലികപ്രവേശിക്കുന്നു)

വിടൻ— അയ്യോ ഇവൾ അടുത്തുവന്നുകഴിഞ്ഞു. അതിനാൽ കണ്ടും മിണ്ടാതെ ഓടുകതന്നെയാണു ഉചിതം. അറിയുള്ളവർ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതും,

മന്ദേതരംചവലനാരികുറുതന്നടുക്കൽ
 നിന്നോടുവിൻതരണരേതരമല്ലടുത്താൽ
 പിന്നാലെവന്നെന്നുകിൽച്ചെതുകല്ലുകൊണ്ടു
 തന്നെങ്കിലുംദൂതമെറിഞ്ഞുതടുത്തുകൊൾവിൻ (൭൪)

എന്നാണല്ലോ. അതിനെ ആചരിച്ചാൽ വലിയ അലൈശകികമായിത്തീരും. അതിനാൽ ഇപ്പോൾ മന്ദസ്തിതത്തോടുകൂടെ ഉള്ള മധുവാക്കുകൊണ്ടു സന്തോഷിപ്പിച്ചിട്ടു പോകാം. (പ്രകാശം) അല്ലയോ സുകലജനങ്ങളുടേയും സുകൃതസത്തുകൊണ്ടുണ്ടാക്കപ്പെട്ട ശരീരത്തോടുകൂടിയ തൂലമാലികേ നീ കാമദേവന്റെ നൃത്തമംഗളമായ കടാക്ഷങ്ങളെക്കൊണ്ടു എന്നെക്കൂടെ സഭാവനം ചെയ്യേണമെ. അത്രതന്നെയുമല്ല—

മദനസദനമെന്നുപോലെയാമ്രം
 മുദ്രാമസിതം*കലരുന്നാമിമുഖംതേ
 സുദിതിസരസമേതുപൂരുഷനോ
 ഹൃദയമതിൽകുതുകംകൊടുക്കയില്ല (൭൫)

തൂലമാലിക— ആയ്യായ്ക്കം. ഭവാനെ വളരെക്കാലം കൂടിട്ടാണു കണ്ടത. (എന്ന ആലിംഗനം ചെയ്യാനായിവെല്ലുന്നു)

വിടൻ— (വിചാരം) ഓം ഇവൾ മന്ദസ്തിതത്തോടുകൂടെ ആലിം

ഗനം ചെയ്യാനായി കൈകണ്ടും നിട്ടിക്കൊണ്ടു വരുന്നു- അതിനാൽ ഇപ്പോൾ ഇങ്ങനെ പറയാം- (പ്രകാശം) ഭദ്രേ! ഏനെ തൊടരുത്- ഞാൻ അശുദ്ധിയാണു-

തുല- ഞാനും അശുദ്ധി തന്നെയാണു-

വിടൻ- (വിചാരം) കലട പറഞ്ഞതു സത്യമാണു- എന്നാൽ അല്പം വ്യത്യാസം ഉണ്ടു- ഞാൻ തന്നെ അശുദ്ധി എന്നായിരുന്നു പറയേണ്ടതു- (പ്രകാശം)

* മനസ്സുകൊണ്ടുണിനെതമ്മിൽ മോദാ
ലനാമതേ മേനൊരു കാമികൾക്കു
നിനസ്സിലന്യോന്യശരീരസമ്മേ
ളനം പുറത്തു ജ്ജ്വാലഗോഷ്ടികാട്ടൽ (നെ)

തുല- അതുശരിയാണു-

വിടൻ- ആട്ടെ- ഭവതി ഇപ്പോൾ എവിടെനിന്നു വരുന്നു- എവിടെ പോകുന്നു?

തുല- ഇപ്പോൾ താലലാപജന്റെ സമീപത്തിൽനിന്നു വരുന്നു- സാലലാപജന്റെ സമീപത്തിലേക്കു പോകയും ചെയ്യുന്നു-

വിടൻ- (ഉള്ളിൽ ചിരിയോടുകൂടെ വിചാരം) താലലാപജനിൽ തുറന്നിരിക്കുന്നതിനാലാണു പോകുന്നതെന്നു തോന്നുന്നു. (പ്രകാശം) ഒരു വലിയ ബന്ധുക്കൾക്കും നിമിത്തം ഇനിക്കു ചോകവൻ വൈകി- അതിനാൽ ഇപ്പോൾ പോകട്ടെ-

തുല- അങ്ങു ഈ വേഗത്തിലുള്ള സ്മിതങ്ങളുടെ കൃത്യമെല്ലാം ഭവിക്കുന്നവനാണെങ്കിലും എന്റെ ഗൃഹത്തിൽ ഒരിക്കൽ ചേർന്നു വരുന്നില്ലെല്ലോ എന്നതുകൊണ്ടു ഇനിക്കു വളരെ വ്യസനമുണ്ടു.

വിടൻ- (വിചാരം) എന്താണിപ്പോൾ പറയേണ്ടതു? ആകട്ടെ ഇങ്ങനെയുള്ള കലടകളോടു അസത്യാസം പറഞ്ഞാൽ ദോഷമില്ല- (പ്രകാശം) ഭദ്രേ! നാളെ സൂര്യനടിക്കുമെങ്കിൽ നിന്റെ വ്യസനം ഞാൻ തീർത്തേക്കാം- ഇപ്പോൾ പോയ്ക്കാംകു-

തുല- എന്നാലങ്ങനെയൊട്ടെ- (എന്നു പറയി)

വിടൻ- ആദ്യം ഇവർ പറയല്ലോ- പുരുഷന്മാരെ പിടിക്കുന്ന പിശാചികയുടെ മുമ്പത്തിൽനിന്നു ഭാഗ്യകൊണ്ടു ഞാൻ വിട്ടുപോന്നു. (പടിഞ്ഞാട്ടു നോക്കിട്ടു) അമോ സന്ധ്യാസമയം സമീപിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്തെന്നാൽ,

* അരുണനിറമിയുന്ന പശ്ചിമേവാർത്തിട്ടനി
ത്തരണിയുടെയഞ്ചിംബം പാശിതന്നാശയാകും

തരുണിയുടെയകണ്ണത്തിങ്കലെപ്പല്ലവാല
 കരണരൂപിവിചാരസന്താപമിഷ്ടനിതിപ്പോൾ (റെ)
 ഈ സമയം വളരെ മനോഹരം തന്നെ. എന്തെന്നാൽ ഇ
 പോൾ,

* വൻകേശങ്ങളിൽനല്ലുഗുഹ്യപകച്ചു
 ഞാക്കിനൽസൗമഭം
 കൊങ്കുണിലണിഞ്ഞു ചന്ദനമസന്താപം
 ബുദ്ധവൃത്തിനടൻ
 കൺകോണേറെമദാൽ ചുവന്നമദന
 ക്രീഡയ്ക്കുവെട്ടുമോ
 തൻകാന്താലയമായരിൽത്തരുണിമാർ
 പ്രായേണപോകുന്നിതാ (പ്രെ)

അയോ തിര്യക്കുകൾക്കുട വിമോചസ്ഥ സമീകപ്പെടുത്താത്ത
 താണ്. എന്തെന്നാൽ,

* തമ്മിൽതൻകൊക്കിനാൽതാമരവളയ
 മതേകുണദീഗലംശാസിക്ക
 നാറുമ്മോഹാൽപുൽകിടന്നുപലകുറിദൂരം
 മാതൃണ്ടുപക്ഷങ്ങുകൊണ്ടും
 ചെമ്മേ + ണ്ണിർപൊഴിക്കുന്നിതുവളരെയ
 മോദാവിവിശ്ലേഷമോത്തി
 ടിമ്മട്ടിച്ചക്രവാകഭധിഗൃതിയെവെടിഞ്ഞെ
 ശ്രവയുന്നതില്ലാ

(ചുറ്റിനടന്നു വലത്തു ഭാഗത്തേക്കു നോക്കിട്ടു) ആശ്ചര്യം ചെ
 ല്ലേണ്ടതായ സ്ഥലത്തുചെന്നു. ഇതാണ് അനംഗപതാകയുടെ
 ഗൃഹം. ഇതിലേക്കു കടക്കുകതന്നെ.

(എന്നു കടക്കുന്നതായി നടിചിട്ടു) ആശ്ചര്യം ഇതാ അനംഗപ
 താക, സായന്തനസ്നാനം മേതുവായിട്ടു വിശിഷ്ടസ്ഥിശ്ചമയം
 മനോഹരമായുള്ള രുചിമത്തോടും അഗ്രങ്ങളെക്കൊണ്ടു മത്സര
 യമായ തിണ്ണയെ അലങ്കരിച്ചും ഇടതിങ്ങി ചുരുങ്ങിരുണ്ടു നീ
 ങ്ങുമിരിക്കുന്ന തലമുടിയിലോടും സൗമദ്യത്തോടു കൂടിയ കസ്തൂരി
 കൊണ്ടു തൊട്ടിരിക്കുന്ന അതി മനോഹരമായ ഗോപികൊണ്ടു
 അലങ്കരിച്ചിരിക്കുന്ന നെറ്റിത്തടത്തോടും മഞ്ജുളമായി ധവ
 ഉമായിരിക്കുന്ന മംഗളസൂത്രംകൊണ്ടു ശോഭിച്ചിരിക്കുന്ന കണ്ണ
 തോടും ധവളമായും നേർത്തുള്ളതായുള്ള വസ്ത്രം ഉടുത്തിരി
 കുന്നതിന്റെ പുറമെ ഇട്ടിരിക്കുന്ന നല്ല കനകമേഖലയോടും

കൂടിയവളായി തന്നിട്ടു ഏറ്റവും വിശ്വസ്തരായ ചിത്രവതയുമായി ഭാര്യമാന പരത്തും അതി നിർമ്മലങ്ങളായ പല്ലുകളുടെ ശോഭാപൂർണ്ണങ്ങൾ ഏറ്റവും കൂടിച്ചേരുകകൊണ്ടു വർദ്ധിച്ചിരിക്കുന്ന വെണ്മയോടുകൂടിയ നല്ല മുല്ലപ്പൂക്കൾകൊണ്ടു മാലകെട്ടിയുകൊണ്ടു ക്രീഡാഗ്രാമത്തിന്റെ പുറത്തിണ്ണമേൽ ഇരിക്കുന്നു.

(അനന്തരം മുല്ലമാലകെട്ടിക്കൊണ്ടു അനംഗപതാകയും ചിത്രവതയും പ്രവേശിക്കുന്നു)

വിടൻ— ആശ്ചര്യം ഇവളുടെ ശരീരം അതിമനോഹരമെന്നു എന്തെന്നാൽ—

* നാമീസ്രഷ്ടിക്ഷേപംതൻനിപുണതവെളിവാ

കീടവാനേററവുസൗ

നർത്തുവ്യഗ്രയത്താലിവളെവിധിചമ

ച്ചിട്ടാക്ഷിപ്പതിനായ്

വീരൻകുന്ദപ്പനത്താൻചെവികവിയെവലി

ച്ചോരവില്ലിൽതൊടുത്തു

ജോമസ്സമോഹനാസ്രന്തൊടുമരികിൽനി

യോഗിച്ചവെന്നോതിടുന്നേൻ

(പുറം)

എന്റെ സന്ദേശത്തിലുള്ള വിശ്വാസത്താൽ മന്ദീഭവിച്ചിരിക്കുന്ന മദനാതകത്തോടുകൂടിയ ഇവൾ ആ അനംഗകേതുവിന്റെ വരവിനെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണെന്നു തോന്നുന്നു. അതിനാൽ അടുത്തു ചെല്ലുക തന്നെ. (എന്നടുത്തുചെന്ന ചിരിച്ചുകൊണ്ടു) അല്ലയോ ഇതാ സന്ധ്യാകാലത്തിൽ ഒരു അരിഥി വന്നിരിക്കുന്നു. ഉചിതങ്ങളായ സൽക്കാരങ്ങളെക്കൊണ്ടു സൽക്കരിക്കണം. (അനംഗപതാകയും ചിത്രവതയും കണ്ടിട്ടു എണീക്കുന്നു)

അനംഗ— ഭവാനായിക്കൊണ്ടു സ്വാഗതം. ഈ ആസനത്തിലിരിക്കൂ—

വിടൻ— എന്നാൽ അങ്ങനെയൊട്ടെ. (എന്നിരിക്കുന്നു)

അനംഗ— ഇതാ ഞാൻ വന്ദിക്കുന്നു. (എന്നു നമസ്കരിക്കുന്നു)

വിടൻ— * മതിയതിലേതുമുവാവിൽ

കൊതിചെറുതാർത്തേവേച്ചിടുന്നതവ

സതതന്നിങ്കൽതന്നവ

നധികാദനാലുവികട്ടേ

(പ്രമം)

അനംഗ— ഞാൻ ഈ ആശീർവ്വാനെ പരിഗ്രഹിച്ചു—

വിടൻ— ഭവതികൾ ഇവിടെ ഇരിക്കുവിൻ—

ചിത്രലത— * ‘തപസ്വിനമതു’ — (ഇത്യാദിചൊല്ലിട്ട) ഭവാനെൻ ഈ സന്ദേശംകൊണ്ടു തന്നെ പ്രിയസഖിക്കു മിക്കവാറും സ്വാസ്ഥ്യമുണ്ടായി. ഇനി വളരെ താമസംകൂടാതെ നല്ലവണ്ണം സ്വാസ്ഥ്യമുണ്ടാകും—

വിടൻ— (അനംഗപതാകയുടെ ഉൽക്കണ്ഠാതിശയത്തെ പ്രകാശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു) സഖി ചിത്രലതേ! സന്ധ്യാകാലം അടുത്തുവരുന്നു. കണ്ടാലും,

ചന്ദ്രൻനൽതിലകംയമിപ്പടന്നുദിപ്പാനായ്പ്രഭോധത്തിനെത്തന്നേകാത്തിരവാഞ്ഞിടുന്നുദയശൈലത്തിൻതടംതന്നിലായ് എന്നാലാപ്രിയനേയുമിഷ്ടമുദിനീകാണാതെതാൽകുന്നിതാകുന്നിക്കേതുകത്തിനാൽവിവശയായല്ലംവിടനെങ്കിലും (വച)

ചിത്രലത— ഭവൻ പറഞ്ഞതു സത്യമാണു. വേഗത്തിൽ ചന്ദ്രോദയം കുദിനീതാപത്തെ കളയട്ടെ—

വിടൻ— ഫഃ കാലിന്റെ ശബ്ദം കേൾക്കുന്നു. (നോക്കിട്ട) ഇതാ വസന്തത്തോടു കൂടെ കാമദേവൻ എന്നപോലെ മദനമഥനോടു കൂടെ അനംഗകേതുവരുന്നു. ഇദ്ദേഹം,

*ക്ഷീണനതെന്നാകിലുമക്ഷീണമുതിവിട്ടിടുന്നാമംഗമൊട്ടും ചാണയിലാച്ചമണിയെ നോണമ്പിലസുന്ദരയെചന്ദനത്തോടാ (അനന്തരം അനംഗകേതും മദനമഥനും പ്രവേശിക്കുന്നു)

വിടൻ— ഫഃ ഇവർ അടുത്തുവന്നു. പ്രിയമിത്രങ്ങൾക്കായി കൊണ്ടു സ്വാഗതം. ഐക്യത്തിനു ഭംഗമുണ്ടാകുമെന്നുള്ള ഭയത്താൽ ഞാനിപ്പോൾ എണീക്കുന്നില്ല നിങ്ങൾ ഇരിക്കുവിൻ. (അനംഗകേതും മദനമഥനും ഇരുന്നിട്ടു) ഞങ്ങൾ ഇപ്പോൾ സന്തോഷമാണു.

മദന— ‘അത്രതന്നെയുമാല്ല’—(ഇത്യാദിചൊല്ലിട്ട) ഭവന്റെ ഈ വാക്കുകൊണ്ടുതന്നെ പ്രിയവയസ്ത്രന്റെ മദനതാപം കുറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇപ്പോൾ ഭവാനെ കണ്ടുതുകൊണ്ടു ഏകൽ ഏറ്റവും വിശ്വാസ്യമുണ്ടായി.

വിടൻ— ഇങ്ങിനെയുള്ള ബന്ധുക്കളോടുവല്ലതും പരകയും പ്രല്പത്തിക്കയും ചെയ്താൽ പിന്നെ അതിനു ഞാൻ ഭേദം വരുത്തുമോ? (അനംഗപതാകയോടായിട്ട) ഭദ്രേ! സന്ധ്യാകാലം ഏറ്റവും അടുത്തുകഴിഞ്ഞു. സകലേന്ദ്രിയങ്ങൾക്കും തൃപ്തിയെ ഉണ്ടാക്കുന്ന ചന്ദ്രൻ ഉദിക്കുകയും ചെയ്തു. കണ്ടാലും,

അവികലകലകൾനിറഞ്ഞും

കുലയമോദത്തെനൽകിയുപാരം

നലമോദതാമഹാരം

വലിയൊടുമിവനിങ്ങുദിച്ചുവിലസുന്നു (വൃന്ദ)

വേതി എന്നാണ മുഖം താഴ്ന്നു പുഞ്ചിരിയിടുന്നത ? (ചിരിച്ചും കൊണ്ടു) വളരെപ്പാലം ആഗ്രാമിച്ചിരുന്ന സ്ത്രീപുരുഷന്മാർ തമ്മിലുണർന്നിങ്ങനെ സംസാരിക്കാതിരിക്കുന്നത ?

ചിത്രലതയും മദനമന്ദനം—പ്രതിപുരുഷനുള്ളപ്പോൾ യോഗി പ്രതിയോഗികൾക്കു തമ്മിൽ സംസാരിച്ചിട്ടുവെച്ചുവെച്ചല്ലോ-
വിടൻ— അതു ശരി- എന്നാൽ പ്രതിപുരുഷൻ പറയേണ്ടതായിട്ടുള്ളതിനെ കുറഞ്ഞൊന്നു പറയുന്നു. സഖി ചിത്രലതേ ! സഖേ മദനമന്ദ !

(അനംഗപതാകയേയും അനംഗകേതുവിനേയും മൃദലിക്കാണി ചിട്ട)

ഇക്കല്യാണാശ്ശിര്യമുദിച്ചുനില്ക്കുമിവനെമി

പ്പി കയ്യുംവെട്ടുതൂങ്ങാ

ണ്ടുതൊന്നിൽപ്രേമമിത്തനയിലിവിവനുപരം

വായ്ക്കയുംചെല്ലിടട്ടെ

വായ്ക്കുന്നസ്സൽഫലചേർന്നതിസുഹൃദമതായ്

ത്തന്നിടട്ടേവിമിഞ്ചൻ

നൽക്കാമൻനിങ്ങൾക്കൊളിവരുടെയുമതല്ലെ

ന്റെയുമയതമല്ലാം

(വൃന്ദ)

ചിത്രലതയും മദനമന്ദനം— സുരതമുരുവായ ഭവാന്റെ വദന ചന്ദ്രനിൽ നിന്നുണ്ടായ ഈ അനുഗ്രാഹമൃതത്തെ ഞങ്ങൾ പരിഗ്രാമിച്ചിരിക്കുന്നു.

വിടൻ— (പടിഞ്ഞാട്ടു നോക്കിട്ടു) ഓ സന്ധ്യാസമയം അതികൂടിക്കുന്നു അതിനാൽ ഞാൻ പോകുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു-

ചിത്രലതയും മദനമന്ദനം— ഭവാൻ ചൊയ്ക്കുഴിഞ്ഞാൽ പ്രിയ സഖിക്കും പ്രിയസഖനും മനോഭൂഖമുണ്ടാകും-

വിടൻ— നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും അടുക്കലുണ്ടല്ലോ-

അനംഗപതാകയും അനംഗകേതുവും— വോകാതെ കഴികയില്ലെങ്കിൽ പോകേണ്ടതാണു. അധികം നില്ക്കുവാനില്ലെന്നതു ജാഗിയല്ലല്ലോ പിന്നെ എപ്പോൾ കാണാം-

വിടൻ— അതും പറയാം

* കാമംനിശ്ചയിച്ചെടുക്കുകൾ ചുവന്നത്യാദമത്രീഡയാൽ
 പൂമൈവാടിവലഞ്ഞുചെഞ്ചൊടിനകന്നൊതമോയെഴുതമായ്
 മോമാഞ്ചത്തൊട്ടമന്മാൽമലയജംമാഞ്ഞങ്ങെഴുന്നിങ്ങെ
 കാണാനായിനിന്നൊൻപ്രഭാതസമയേമുത്തോട്ടമെത്തിട്ടവൻ ()
 അനംഗപതാകയും അനംഗകേതുവും— എന്നാൽ താമസിക്കാ
 തെ വരുവാനായിട്ട പോകതന്നെ—

വിടൻ— അങ്ങിനെ ആവട്ടെ- (ഏഴുനീറിവിട്ട)
 തരുണീമാണിക്യമതിവര
 തരുണമിചിപനീസുപൊന്നുമാണിവരെ
 ഇരുവരെയോജിപ്പിച്ചേൻ
 വിരവിനൊട്ടുഹന്തത്തൊൻമൃതാത്മനതായ് (പ്ര)
 അപ്രകാരമെങ്കിലും ഇത്രമാത്രം ഭവിക്കട്ടെ—

(ഭാരവാക്യം)
 തെല്ലമനസ്സതിലസ്യയകലനീടാത്ത
 ചൊല്ലാൻപണ്ഡിതർസദാവിചരിച്ചുവിട്ടും
 വല്ലാത്തമുഷ്ടരുടെകണ്ണുഗന്തിലൊട്ടും
 ചെല്ലാതെയുംകവിവചസ്സുകൾനിന്നിടട്ടെ- (വൃ)

ഇത്രയും കൂടി ആഗ്രഹിക്കുന്നു.
 ശ്രീമൽകീർത്തികൾവാരുണിലുമെഴും
 ശ്രീമാജമാജാപ്രസാദം
 ഭൂമിഗ്രന്ഥപ്രഭയംവരെയുഴൽപെടാതീയുഴി
 വാലിക്കണം
 സോമാലോഭാണന്റെമൈവകുരിസമ്പാദിച്ചു
 പുണ്യാളിയാം
 കാമാക്ഷീകലദേവതാമസദാ

കാമഞ്ജേനൽകണം (വൃൻ)
 (ഏല്ലാവരും പോയി)

ശ്രീ ഭ മ സ്വ.

